

DOCUMENT RESUME

ED 242 840

UD 023 508

AUTHOR Johnston, Calvin G.; And Others
TITLE History of the People of the World. A Handbook for Vietnamese Speaking Students.
INSTITUTION Colorado State Dept. of Education, Denver. National Origin Desegregation Project (LAU).
SPONS AGENCY Department of Education, Washington, DC.
PUB DATE 83
NOTE 64p.
PUB TYPE Guides - Classroom Use - Materials (For Learner) (051) -- Reference Materials - Vocabularies/Classifications/Dictionaries (134) -- Multilingual/Bilingual Materials (171)
LANGUAGE English; Vietnamese
EDRS PRICE MF01/PC03 Plus Postage.
DESCRIPTORS Bilingual Instructional Materials; Definitions; *Fundamental Concepts; Glossaries; High Schools; Secondary School Curriculum; Vietnamese; *World History

ABSTRACT

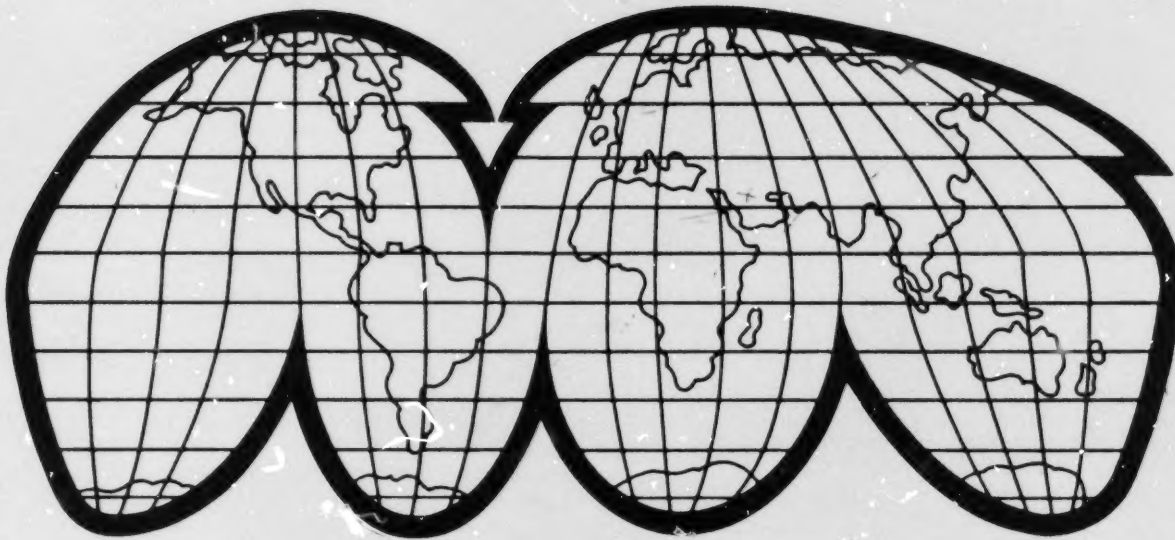
This bilingual handbook, one in a series developed to help students who are literate in their native Vietnamese, but not in English, to meet graduation requirements, deals with world history. The first half of the document contains major concepts in world history and definitions of important and commonly used terms, in Vietnamese. An English version follows. (CMG)

* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *

ED242840

4D013508

A HANDBOOK FOR VIETNAMESE SPEAKING STUDENTS HISTORY OF THE PEOPLE OF THE WORLD

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION
CENTER (ERIC)

- ☒ This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.
- ☐ Minor changes have been made to improve reproduction quality.
- Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official NIE position or policy.

Colorado Department of Education
National Origin Desegregation Project (LAU)
English Language Proficiency Unit
Denver, Colorado
1983

This publication was printed and disseminated by the Colorado Department of Education with funds provided by the National Origin Desegregation Project (LAU) of Title IV of the Civil Rights Act of 1964. However, the opinions expressed herein do not necessarily reflect the position or policy of the United States Department of Education. Since this publication was printed with government support, it is in the public domain and may be reproduced without permission, provided due credit is attributed to the original publisher.

A HANDBOOK FOR VIETNAMESE SPEAKING STUDENTS HISTORY OF THE PEOPLE OF THE WORLD

Developed and Disseminated by:
National Origin Desegregation Project (LAU)
English Language Proficiency Unit

Roger Neppl, Director of Planning and Evaluation Unit
Siri Vongthieres, Sr. Consultant/LAU Project Director
Marilynn Schalit, Senior Consultant
Roger Martinez, Senior Consultant

Calvin M. Frazier
Commissioner
Colorado Department of Education

Acknowledgements

The National Origin Desegregation Project (LAU), English Language Proficiency Unit, Colorado Department of Education sincerely thanks the many persons who assisted in the preparation of the science and social studies handbooks. It is obvious that an undertaking of this magnitude could not have been accomplished without outside, expert assistance.

The English language version of the science glossaries and concepts was generated by Dr. Lawrence Lindauer, a science teacher in the Denver Public Schools and a National Science Teacher of the Year. The social studies glossaries were compiled by Mr. Calvin G. Johnston, a social studies teacher in the Jefferson County Public Schools. The scholarly and careful selection of the concepts, terms and definitions that have been provided, together with their orderly presentation in the handbooks, are applauded and sincerely appreciated.

The glossaries were then translated and edited with care and precision by the following experts:

SPANISH VERSION

- Mr. Phil Sanz, Private Consultant, Denver, Colorado
- Dr. Rudy Garcia, BUENO Resource Center, Boulder, Colorado
- Ms. Joann Starks, BUENO Resource Center, Boulder, Colorado
- Mr. Ralph DiFranco, Denver University
- Dr. Kenneth Brown, University of Colorado, Boulder
- Mrs. Miriam Brown, Private Consultant, Boulder, Colorado
- Mr. Roger Martinez, Title VII, Colorado Department of Education

VIETNAMESE VERSION

- Dr. Nguyen Dang Liem, Professor, University of Hawaii
- Mr. Van Dinh, Teacher, Denver Public Schools

LAOTIAN VERSION

- Mr. Srithamma Phoumisavanh, City and County of Honolulu
- Mr. Sengdao Rattanasamay, Social Worker, Catholic Social Services, Honolulu
- Mr. Vanxay Bounlangsy, Soil Engineer, ZEO Laboratory of Hawaii
- Mr. Khamtouné Porter, Job Developer, Hawaii Refugee Program
- Mr. Phoxay Sida, Teacher, Denver Public Schools

Particular appreciation is due to Dr. David Jesser and Dr. Roger Duncan of the Colorado Department of Education for their support in the entire development of these handbooks, and Mrs. Marilyn Schalit for her valuable comments.

Finally, the National Origin Desegregation Project (LAU) wishes to thank Mr. Roger Neppl, Director of the Planning and Evaluation Unit, Colorado Department of Education, for his guidance and continued support.

FOREWORD

Purpose

This series of handbooks was developed as part of the National Origin Desegregation Project (LAU) in the English Language Proficiency Unit, Colorado Department of Education in response to expressed needs by the majority of school districts serving limited-English-speaking students at the high school level. The handbooks are designed primarily to assist high school students who are literate in their native languages, but are limited-English-proficient, in meeting their graduation requirements in the science and social studies areas. The English version is also helpful to any high school student who is studying science and social studies.

Development of the Handbooks

During the past three years, Colorado has experienced a dramatic increase in the number of immigrants from many parts of the world. This school year (1982-83) there are approximately 12,400 non-and limited-English speaking students eligible for funding under the State-mandated English Language Proficiency Act. While these students represent approximately 76 languages, the greatest numbers are in the Spanish, Vietnamese and Laotian language groups.

Based on the above-mentioned school needs, the National Origin Desegregation Project began development of student handbooks in July, 1982. These handbooks have gone through several drafts and have been reviewed by teachers, linguists, and members of the language community groups before publication. The English version of the glossaries was compiled in three science areas: Earth Science, Physical Science and Life Science and in three social studies areas: History of the People of the United States, Government of the People of the United States and History of the People of the World. Each glossary was then translated into the Spanish, Vietnamese and Laotian languages.

The content for both science and social studies was determined through a survey of Colorado schools which identified the most commonly used texts in each subject area. In the survey, school districts were asked also to identify the most highly qualified science and social studies teachers to complete the task of compilation. The prospective candidates were then screened and interviewed by representatives from the Colorado Department of Education. Upon completion of the English version of the science and social studies glossaries, a national search was conducted in order to find competent translators. The individuals selected were then assigned to translate the English version of the science and social studies glossaries into Spanish, Vietnamese and Laotian.

As stated, the handbooks represent an initial attempt to address the needs of limited-English-speaking students at the high school level who are already literate in their native languages. Therefore, attempts have been made to ensure that most concepts and definitions used in these handbooks are age/grade appropriate for high school level students. In spite of extensive work done by many individuals, these handbooks should be regarded as a first edition. Much more research and developmental work needs to be done by all who are responsible for a successful transition to American classrooms by our youngsters.

The National Origin Desegregation Project invites comments and recommendations for improvement from users in the field in order that these resource materials will better serve the unique needs of non-and limited-English-speaking students.

Siri Vongthieres, Ph.D.
Sr. Consultant/LAU Project Director
National Origin Desegregation Project

LỊCH SỬ CÁC DÂN TỘC TRÊN THẾ GIỚI
(HISTORY OF THE PEOPLE OF THE WORLD)

LỊCH SỬ CÁC DÂN TỘC TRÊN THẾ GIỚI

KHÁI NIỆM THỨ NHẤT: Sự khảo cứu lịch sử các dân tộc trên thế giới nói rộng kiến thức hiện tại qua kiến thức về quá khứ, đồng thời có thể cải thiện đời sống hiện tại và khai thác khả năng tiềm ẩn của con người bằng cách dùng những kinh nghiệm đã được tích trữ qua những thế hệ và những nền văn minh trong quá khứ.

NHỮNG DANH TỪ DÙNG TRONG KHÁI NIỆM THỨ NHẤT:

Lịch sử: Một môn học ghi chép những chi tiết về một cá nhân hay một nhóm người qua các thời đại.

Sử gia: Người cung cấp phần lớn tin tức và dữ kiện cần thiết cho sự tìm hiểu đời sống trong quá khứ bằng cách thấu thập, lượng giá, và tổ chức những dữ kiện lại thành những bản ghi chép có ý nghĩa.

Tích trữ: Thấu thập để dùng trong tương lai.

Thế hệ: Một giai đoạn trong lịch sử của loài người. Thí dụ mẹ và con là hai thế hệ. Thế hệ có thể ước lượng chừng 30 năm.

Bảng tường trình: Ghi vào sổ hay chép lại những dữ kiện của một việc gì đã xảy ra.

Nền văn minh: Một xã hội hay một nhóm người đã tiến tới mức độ cao về xã hội và phát triển văn hóa.

Xã hội: Một nhóm người có tổ chức có cùng một văn hóa hay mục đích.

Văn hóa: Cách sống của một nhóm người kể cả nghệ thuật, nhưng tổ chức, ngôn ngữ, phong tục, tín ngưỡng của họ.

Những tổ chức: Những phong tục, luật pháp, và cách sống đã được thiết lập trong một xã hội hoặc văn hóa.

KHÁI NIỆM THỨ HAI: Thay đổi luôn luôn xảy ra trong xã hội loài người nhưng xảy ra với tốc độ, thời gian và vị trí khác nhau. Sự thay đổi xảy đến rất chậm chạp nhưng liên tục trong thời kỳ tiền sử của loài người trên trái đất (vào khoảng 500,000 tới 5,000 năm trước Thiên Chúa Giáng Sinh).

NHỮNG DANH TỪ DÙNG TRONG KHÁI NIỆM THỨ HAI:

Thời tiền sử: Thời kỳ trước khi loài người để lại những tài liệu bằng chữ viết về đời sống và văn hóa của họ trên trái đất.

Khảo cổ học: Môn học về người tiền sử và văn hóa của họ qua sự đào bới khai quật những thành phố có những dấu tích xưa.v.v..

Nhân chủng học: Môn học về nhân văn qua các chủng tộc, những đặc điểm về tính thần và thể chất, phong tục, địa điểm, và lối sống.

Đặc điểm: Sự phân biệt chân dung, hình thể hoặc phẩm chất của một vật nào hay một người nào.

Giống Homo Sapien: Có nghĩa là người thông minh hay là những nhóm thủy tổ của con người văn minh. Đặc điểm của giống Homo Sapien là cách đi thẳng đứng và thân người có ít lông như đã được thấy ở những giống người Cro-Magnon hay Grimaldi (khoảng từ 250,000 năm trước Thiên Chúa Giáng Sinh cho tới hiện tại)

Loại Linh Trưởng: Thuộc về giống vật đã phát triển đến độ cao nhất trong đó có loài người và loài khỉ.

Vật hóa thạch: Những phần cứng còn lại của đời sống sinh vật thuộc những nguyên đại trước đã được bảo tồn ở trong vỏ trái đất.

Pithecanthropus, Java Man, Australopithecus, Cro-Magnon, Neanderthal Peking Man, Grimaldi: Nhiều loại giống người tiền sử sống trên thế giới trong suốt những năm tiền sử thuộc thời kỳ có thạch (500,000 năm tới 12,000 năm trước Thiên Chúa Giáng Sinh)

Giống người tiền sử: Một phần trong nhóm loài linh trưởng. Loài người thuộc vào loại này.

Thời kỳ băng sơn: Thời kỳ núi nước đá hay nước đá.

Địa chất học: Môn học về trái đất, những đá đã tạo thành nó cùng những sự biến đổi đã và đang xảy ra.

Thời kỳ đá cũ: Thời kỳ rất cổ trong thời tiền sử lúc con người còn dùng dụng cụ bằng đá, hái lượm và săn bắn thức ăn.

Thời kỳ đá mới: Thời kỳ đó đá mới hơn (khoảng từ 12,000 đến 5,500 năm trước Thiên Chúa Giáng Sinh) vào thời kỳ này những người tiền sử vẫn dùng dụng cụ bằng đá nhưng đã có gia súc và biết cách trồng trọt thức ăn.

Chủng tộc: Bất cứ một trong ba nhóm của loài người được phân biệt theo màu tóc, màu da và hình dạng cơ thể.

Thuần hóa: Sự huấn luyện hay văn minh hóa một vật gì trước đó rất hoang dã.

Liên tục: Tiếp tục không có sự gián đoạn.

Thời đại đồ đồng: Thời kỳ loài người biết dùng dụng cụ bằng đồng (4500 năm trước Thiên Chúa Giáng Sinh cho tới hiện tại).

Thời đại đồ đồng thau: Thời kỳ loài người biết dùng dụng cụ bằng đồng thau (3,500 năm trước Thiên Chúa Giáng Sinh cho tới hiện tại).

Thời đại đồ sắt: Thời kỳ loài người biết dùng dụng cụ bằng sắt (1,500 năm trước Thiên Chúa Giáng Sinh cho tới hiện tại)

Thời thượng cổ: Thời kỳ rất cổ trước khi vương quốc La Mã chấm dứt 476 năm sau Thiên Chúa.

Loài người: Có đặc điểm về tâm trí và cơ thể giống như giống Homo Sapiens.

KHÁI NIỆM THỮ BA: Cả xã hội cổ của loài người trên thế giới đã trải qua nhưng thay đổi mau lẹ sau khi chữ viết được phát minh. Chữ viết giúp loài người ghi lại một hồ sơ trường cửu và lưu truyền các ý tưởng từ thế hệ và văn minh này sang thế hệ và văn minh khác. Các nền văn minh đã được thành lập ở những thung lũng dài theo các con sông và đã lưu lại chữ viết có thể kể: Ai Cập, Sumerians, thung lũng Ấn Hà, đồi Khang Hy, vương quốc Khơ-Mê và Maya.

NHỮNG DANH TỬ DÙNG TRONG KHÁI NIỆM THỮ BA:

Văn minh Ai Cập: Nền văn minh đã được kiến thiết chung quanh sông Nile vùng đồng bắc Phi Châu và được các Pharaohs cai trị (5,000 năm tới 30 năm trước Thiên Chúa).

Kiểu kiến trúc: Một kiểu xây cất đã được dùng để học kiểu và kiến trúc nhưng đỉnh thụ trong nền văn minh.

Văn tự (chữ viết): Phương tiện để trao đổi ý tưởng bằng cách dùng ký hiệu, để ghi chu cách phát âm.

Pharaoh: Theo sự tín ngưỡng của dân Ai Cập thời xưa những vị thần xuất hiện trên trái đất. Họ là những người rất khôn ngoan và oai quyền đã cai trị Ai Cập thời xưa.

Chữ tượng hình của Ai Cập xưa: Một loại chữ viết đặc biệt dùng các hình vẽ thu gọn lại thành chữ và khắc thành một lối viết dùng trong sự tín ngưỡng.

Nhất thần giáo: Chỉ tin tưởng ở một thần thôi như trường hợp Thần của người Hebrews.

Cây chỉ thảo: Chất giống như giấy dùng để viết đã được người Ai Cập người La Mã và người Hy Lạp chế ra từ một loại cỏ cao mọc gần bờ cỏ nước.

Kim tự tháp: Một kiến trúc khổng lồ bằng đá có bốn cạnh từ cái nền vườn lên nhỏ dần tới ngọn thành nhọn và dùng làm mộ cho vua chúa Ai-cập.

Sự ướp xác: Cách giữ xác của những người quan trọng có khi cả xác một vài con vật ở Ai Cập bằng cách cuộn lại và ướp rồi đem để vào trong những cỗ quan tài có trang hoàng hoặc những cỗ quan tài bằng đá.

Đa thần giáo: Sự tin tưởng vào rất nhiều thần của người Ai Cập và nhiều nhóm khác.

Nghệ thuật: Bất cứ phương thức nào dùng để tạo nên hay làm một vật gì có hình dáng và sắc đẹp chẳng hạn như điêu khắc, hội họa, vẽ, âm nhạc và văn chương để có thể phát biểu văn hóa hay nền văn minh của một xã hội.

Mesopotamia: Phần đất màu mỡ ở giữa sông Tigris và Euphrates vùng Tây Nam Á Châu trong thời thượng cổ.

Vùng bán nguyệt phì nhiêu: Vùng đất bán nguyệt màu mỡ và đông dân cư trong thời thượng cổ trải suốt từ vịnh Ba Tư, giữa sông Tigris và sông Euphrates. Theo như bản đồ ngày nay thì vùng này gồm có Israel, Jordan và Syria cho tới bán đảo Sinai. Đây là địa điểm nơi có nhiều nền văn minh cổ.

Sumerians: Nền văn minh cổ thung lũng sông vùng Mesopotamian giữa sông Tigris và Euphrates đã để lại dấu tích đầu tiên về chữ viết. Được tổ chức chung quanh những quốc gia thành phố, nền văn minh này tồn tại khoảng 5,000 năm tới 300 năm trước Thiên Chúa (chủ thích: quốc gia - thành phố là một thành phố và đồng thời một xứ nhỏ).

Kiểu chữ viết hình mũi nhọn: Hình mũi tên, loại chữ này dùng hình vẽ đã được thay đổi và làm cho đơn giản hơn theo thời gian. Loại chữ này đã được ép vào những miếng đất sét mềm bằng mũi vuông của một cây sậy rồi được nung thành gạch. Mỗi chữ trong 300 mảnh ký hiệu này tượng trưng cho một âm thanh được người Sumerians dùng.

Quốc gia thị trấn: Một tiểu bang đã được tạo thành bởi một thành phố độc lập và một lãnh thổ chung quanh thành phố, do thành phố cai trị.

Babylon: Là nền văn minh Mesopotamian cổ đã chinh phục người Sumerians và đã lưu lại cho thế giới bộ luật Hammurabi nổi tiếng.

Hammurabi: Người cai trị Babylon đã viết bộ luật Hammurabi.

Bộ dân luật Hammurabi: Danh sách những luật đã được viết ra từ phong tục và đã được Chúa ban cho Ông Hammurabi nguồn cảm hứng cho rằng luật pháp phải công bằng để đáp ứng ý nguyện Chúa.

Do Thái hay Hebrews: Một văn minh cổ dựa trên tôn giáo được khởi xướng bởi nhà truyền giáo Abraham khoảng 2000 năm trước Thiên Chúa và kéo dài cho mãi đến 70 năm sau Thiên Chúa. Đạo này đã hiện diện ở vùng đất cuối phía đông vùng biển Địa-Trung-Hải ở miền Palestine. Dân tộc này đã để lại nhiều tài liệu chữ viết về tín ngưỡng của họ trong bộ kinh thánh có cho rằng họ tin vào thần của họ, thánh Yahweh. Đạo Hebrews đã khởi đầu cho một tôn giáo mới, đạo Judaism tín ngưỡng của người Do Thái.

Vương quốc: Một nhóm tiểu bang hay lãnh thổ chịu quyền kiểm soát của một lãnh chúa.

Tiểu bang: Một tổ chức chính trị của một nhóm người có chung một chính phủ và có một lãnh thổ rõ rệt.

Lãnh chúa: Là người cai trị hay là một chính phủ có quyền hay địa vị tối thượng.

Thánh kinh: Một quyển sách về tôn giáo của người Do Thái hoặc người theo Công Giáo được tôn kính như là chữ viết của Chúa.

Thung lũng sông Ấn hay nền văn minh Harappa: Nền văn minh thung lũng tọa lạc ngay trên thung lũng sông Ấn của Hồi quốc trên bán lục địa Ấn Độ. Nền văn minh này tiến bộ cùng lúc với Mesopotamia và Ai Cập và cũng đã biết dùng loại chữ viết tượng hình cùng với những dụng cụ bằng đồng và đồng thau (3,000 năm tới 1,500 năm trước Tây lịch). Thủ đô của họ đặt tại Mohenjo-Daro. Vương quốc rộng lớn này khởi đầu cho những tín ngưỡng căn bản Ấn. Giáo nhân mạnh dạn nên tang trên thái bình không có chiến tranh và không có vũ khí. Tín ngưỡng này dùng cách thiền và cách tắm rửa theo đạo để cho cơ thể và tâm hồn hầu đạt đến sự bình an.

Triều đại Khang Hy: Nền văn minh Trung Hoa đầu tiên đã để lại những di tích về chữ viết và đồ gốm có tráng men cùng một kỹ thuật làm đồ đồng tân tiến và những đồ dùng bằng lụa (khoảng 1,500 năm tới 1000 năm trước Tây lịch).

Khơ-me: Một nền văn minh bao trùm Đông Nam Á trong vòng 600 năm, đã xây cất lên thành phố có Đế Thiên lộng lẫy. Thành phố này khoảng một triệu dân và là một trong những thành phố lớn nhất Á Châu. Những sách vở của Khơ-me được viết lên trên da thú, trên lá dừa và giấy và đều bị tiêu hủy trừ những loại chữ viết tượng hình, chạm nổi một cách sống động trên tường của các chùa chiền. Dân Khơ-me theo Ấn giáo.

Chữ tượng hình: Những hình ảnh tiêu biểu cho một ý nghĩa.

Nền văn minh Maya: Một nền văn minh tiến bộ miền Trung và Nam Mỹ Tây Co, Guatemala và Honduras đã nảy nở khoảng từ 400 năm trước Tây lịch đến 1000 năm sau Tây lịch và vượt quá hạn những nền văn minh khác ở trong vùng, trước khi bị người Âu Châu xâm lăng, nhưng xứ này rất tiến bộ.

về loại chữ viết tượng hình, điêu khắc, hội họa, toán, thiên văn, và phép kế toán về niên đại. Nền văn minh này đã được tổ chức quanh những quốc gia ở thành phố và đặt trung tâm ở bán đảo Yucatan, dân chúng tuy thuộc vào báp ngô như là loại ngũ cốc chính.

Ấn Độ Giáo: Tôn giáo căn bản của Ấn Độ có đặc tính của sự trầm tư mặc tưởng, tự kiểm ham, ngồi thiền và tin tưởng vào nhiều thần thánh.

Sự trầm tư: Suy nghĩ và học hỏi một cái gì một cách sâu xa trong một thời gian dài.

Đồng thời: Cùng một thời gian hay cùng tuổi.

Đông Nam Á: Vùng bán đảo ở Đông Nam Á gồm có những xứ hiện nay như Việt Nam, Cam bốt, Lào, Thái Lan, Mã Lai và Miến Điện.

Sản phẩm nông nghiệp chính: Ngũ cốc chính hay sản phẩm nông nghiệp làm hoặc bán trong một nền văn minh nào đó.

KHÁI NIỆM THỨ TƯ: Lịch sử của những dân tộc trên thế giới và những kinh nghiệm của họ thì sống thực, liên tiếp và có tương quan lẫn nhau bởi vì con người thay đổi tác lịch sử mọi ngày trong khi tùy thuộc vào quá khứ để giải thích những sự việc xảy ra, những hành động và những tổ chức hiện nay. Nhiều sự việc xảy ra, nhưng biến chuyển và những sự tổ chức hiện nay đã được đặt căn bản trên sự tín ngưỡng và những tư tưởng và văn hóa của những nền văn minh cổ.

NHỮNG DANH TỪ DÙNG TRONG KHÁI NIỆM THỨ TƯ:

Tôn giáo: Sự tin tưởng sức mạnh siêu nhân hay có quyền lực để tuân theo, hay thờ phượng như là tạo hóa hoặc người chế ngự vụ trụ, do cùng có thể là sự tin tưởng vào một quy tắc hạnh kiểm và luân lý đạo đức.

Nền văn minh cổ điển: Những ý tưởng văn hóa từ những văn minh xa xưa như Trung Hoa cổ, Hy Lạp hay nền văn minh La Mã. Trong những ý tưởng này, ta có thể kể đến những ý tưởng căn bản về nghệ thuật, triết lý, tôn giáo, kiến trúc, chính quyền, tư pháp v.v.. đó là căn bản chính của nền văn minh thế giới ngày nay.

Thuộc về Hy Lạp: Thời kỳ văn hóa Hy Lạp hòa hợp với những nền văn hóa khác và bành trướng ở hầu hết Âu Châu và Tây Nam Á Châu.

Hy Lạp: Nền văn minh có trung tâm ở vùng biển Aegean và thành phố Athens và từ đó nảy sinh ra những sáng kiến về nghệ thuật, triết lý, chính quyền, kiến trúc, khoa học v.v.. từ 1,600 năm tới 31 năm trước Tây lịch và cũng đã thiết lập nên những nguyên tắc căn bản của nền dân chủ.

Nền dân chủ: Một hình thức chính quyền mà dân chúng cai trị một cách trực tiếp hay qua những người đại diện đã được tuyển cử.

Biển Aegean: Một phần của biển Địa Trung Hải tại phía Nam của Hy Lạp và Thổ Nhĩ Kỳ bao bọc chung quanh đảo Crete.

Athens: Thủ đô của nền văn hóa Hy Lạp cổ và một quốc gia - thành phố tiên tiến.

Sparta: Quốc gia - thành phố quý phái và quân phiệt và là thành phố thù địch và đối thủ chính của Athens.

Quân phiệt: Tổ chức quân đội và quyền lực là mối lưu tâm chính của chính quyền.

Quý phái: Giai cấp thượng lưu hay là giai cấp thống trị của một xã hội.

Triết học: Một môn học về kiến thức, đạo đức và sự hiện diện của lòng nhân đạo.

Parthenon: Tên một đền đài được xây để thờ thần Athena ở trên đỉnh Acropolis và được coi như là một trong những đền đài đẹp nhất trên thế giới.

Acropolis: Phần trên hay đồi của thành phố Athens và đã được làm thành một thành lũy.

Alexander Đại đế: Nhà đại lãnh tụ đoàn kết các quốc gia - thành lập phần đất bán nguyệt phi-nhiều, Persia, Ai Cập và Tiểu Á lập thành một đế quốc vĩ đại và đã cho ý tưởng về văn hóa Hy Lạp phổ biến trên toàn cõi đế quốc của mình, những ý tưởng của ông về hòa bình và thống nhất trong một đế quốc đã có ảnh hưởng tới những nhà lãnh đạo trong Đế quốc La Mã (từ năm 336 đến năm 323 trước Tây lịch).

Đế quốc La Mã: Được những người nổi tiếng La tinh thành lập vào khoảng 1,500 năm trước Tây lịch và đã thiết lập thành La Mã. Được đặt tên của hai vị thần, Romulus và Remus. Thống nhất Ý Đại Lợi, sau đó các quân đoàn La Mã đã chiếm giữ vùng biển Địa Trung Hải, phần lớn Âu Châu và Bắc Phi Châu. Đồng thời phổ biến luật lệ, chính quyền, kiến thức khoa học, khả năng chính trị và lối sống Hy Lạp trong toàn cõi vùng này từ năm 340 trước Tây lịch đến năm 476 sau Tây lịch.

Giai cấp thống trị: Giai cấp cầm quyền của đế quốc La Mã.

Giai cấp lao động: Giai cấp thợ thuyền của La Mã gồm có những nông gia và những thợ thuyền.

Quân đoàn La Mã: Lực lượng chiến đấu hữu hiệu nhất trong thế giới cổ.

Bộ luật La Mã: Một cố gắng vĩ đại đầu tiên nhằm xếp đặt tất cả những luật lệ La Mã được biết để được dùng một cách khách quan và nhân đạo. Hai điểm chính của Bộ luật này là tất cả mọi người đều được bình đẳng trước luật pháp và những người bị buộc tội được bảo đảm những quyền căn bản.

Thượng viện: Nhóm kế thừa của chính quyền soạn, thông qua các luật lệ chấp thuận các bổ nhiệm, và kiểm soát những vấn đề ngoại giao trong thời La Mã cổ.

Lãnh sự: Người cai trị một tiểu bang và được chọn lựa trong giai cấp thống trị.

Triều đại nhà Chu: Triều đại lâu dài nhất ở Trung Hoa từ năm 1028 đến 256 năm trước Tây lịch. Thống nhất phía Bắc Trung Hoa và bắt đầu chế độ phong kiến trao đổi đất đai để nhận được viện trợ quân sự.

Địa chủ: Người chủ đất đã bằng lòng cung cấp quân đội và sự bảo vệ cho những người thống trị phong kiến, người chuyển nhượng đất đai qua sự thừa kế.

Chế độ phong kiến: Một hệ thống của những người thống trị (vua) viện trợ quân sự cho những địa chủ hoặc dân của họ để lấy đất đai.

Sự thừa kế: Chuyển một vật gì từ một thế hệ này qua một thế hệ khác ở trong một gia đình.

Khổng Tử: Triết gia Trung Hoa trong thời nhà Chu, người tin tưởng rằng xã hội Trung Hoa sẽ khả quan hơn nếu dân chúng theo một lối cư xử và nền luân lý phải được dạy cho mọi người. Ba đức tính mà ông dạy là yêu thương, óc hiểu đoán và can đảm. Ông ta tin tưởng rằng một người thống trị là một người đã nhận được mệnh lệnh từ trên trời để cai trị nếu người ấy có nhiều đức tính và nhân từ.

Thiên Chúa Giáo: Tôn giáo dựa trên lối giảng dạy của đức Chúa Trời và những gì đã được viết ra trong Thánh Kinh. Thiên Chúa Giáo được phát sanh từ Do Thái Giáo (Giáo đạo của người Do Thái).

Đức Chúa Trời: Thủy tổ của Thiên Chúa Giáo người đã di truyền đạo qua toàn cõi Palestine và cuối cùng đã bị người La Mã hài tội, nhưng đã hồi sinh và sau đó được nghĩ rằng đã thắng thiên.

Hài tội: Hành tội tử hình bằng cách đâm đóng đinh vào một thập tự giá bằng gỗ.

Do Thái Giáo: Một tôn giáo của người Do Thái hay người Hebrew có đặc tính là tin tưởng ở một vị thần (chế độ nhất thần) và sống dưới những qui luật của vị thần này như đã được phát biểu trong kinh Torah

hay trong Thánh Kinh. Tin tưởng là "những người đã được chọn" sẽ được thưởng thưởng khi Chúa cứu thế trở lại.

Chúa cứu thế: Vì chúa cứu thoát hay giải thoát nhân loại mà những người theo đạo này mong đợi.

Người theo Hồi giáo: Người tin tưởng vào đạo Hồi.

Mohammed: Một nhà sáng lập và là nhà tiên tri Ả Rập của đạo Hồi (năm 570 tới năm 632 sau Tây lịch).

Hồi Giáo: Một tôn giáo đã được khởi sinh ra từ Do Thái Giáo và Thiên Chúa Giáo và đã được viết trong kinh Koran. Kinh Koran được Gabriel trao cho Mohammed, một người trung gian giữa Allah (Vị thần) và người đấng của Ngài. Hồi giáo tin tưởng ở "Năm học thuyết" và "Năm cột trụ của Tin tưởng" gồm có việc cầu nguyện năm lần một ngày, bố thí, không có tượng thờ, không cờ bạc, không uống rượu hay không ăn thịt heo và người tin tưởng chân chính sẽ sống đời đời trên thiên đàng.

Koran: Thánh kinh của Hồi Giáo và gồm có những lời giảng của Thánh Mohammed.

Nhà Tiên Tri: Một nhà lãnh đạo tôn giáo, được thần thánh hướng dẫn và đại diện cho Đức Chúa Trời.

Bất tử: Tồn tại và sống mãi mãi.

Ả Rập: Một trong những bộ lạc Do Thái và Ả Rập phát nguyên từ vùng bán đảo Ả Rập miền Tây Nam Á Châu và truyền bá tín ngưỡng của Hồi Giáo.

Thuyết luân hồi: Tin tưởng của Ấn Độ Giáo về việc tái sinh dưới một đời sống mới sau khi chết.

Hệ thống giai cấp: Giai cấp người Ấn Độ Giáo đặt căn bản trên gia truyền và địa vị trong đời sống.

Luật nhân quả: Trong Ấn Độ Giáo có sự liên hệ giữa cách cư xử của một người và hậu quả của những hành động ấy.

Brahma: Vị tối thượng và siêu phàm ở trong Ấn Độ Giáo và là nguồn gốc và mục đích của tất cả mọi người. Một trong những vị thần trong Ấn Độ Giáo.

Thiền: Một hệ thống kỷ luật thân thể trong Ấn Độ Giáo để đạt được ước muốn.

Vệ-dã: Bốn tập kinh của Ấn Độ Giáo gồm: Kinh cầu nguyện nghi thức, lễ chế, thanh ca, thuyết giảng và thuyết pháp cho đại chúng.

Niết Bàn: Hình thức trong Ấn Độ Giáo khi mà một người hòa hợp với tính thần thánh sâu đậm nhất của mình.

Phật Giáo: Tôn giáo liên lạc mật thiết với Ấn Độ Giáo, tôn giáo ra đời từ những sự hiểu biết, tính thần của Thích Ca Mâu Ni. Nhưng người theo đạo này tin tưởng vào "con đường tám chiều" và "bốn điều linh thiêng hay chân lý" có nghĩa là con đường đến hạnh phúc và bình an là đường lối suy nghĩ và cư xử chân chính với những giới tính tâm và cầu nguyện.

Đức Thích Ca Mâu Ni: Đa Thức Tính hay Tính ngộ hay Đức Phật Thích Ca, người đã sống từ năm 563 tới năm 486 trước Tây lịch và đã thiết lập Phật Giáo.

Người tu khổ hạnh: Người sống một đời sống tự kềm hãm và trầm tư để đạt đến mục đích tôn giáo.

Bồ tát: Trong Phật Giáo, một người đi tu đã đến thềm của Niết Bàn nhưng hoàn lại không vào để giúp những người khác được cứu rỗi.

Cứu rỗi: Giúp thân thể và tâm hồn khỏi phạm tội và tránh khỏi chết.

Lão Tử: Triết gia Trung Hoa đời nhà Chu dạy rằng sự cứu rỗi nhân loại là sự rời bỏ xã hội và sống ẩn dật để trầm tư một mình.

Thần Đạo: Một tôn giáo của Nhật, nhấn mạnh vào sự thờ cúng tổ tiên và, trước đây, tôn thờ đế vương.

KHÁI NIỆM THỨ NĂM: Môn học về những kinh nghiệm đã qua của loài người giúp chúng ta giải thích sự thay đổi luân chuyển của văn minh và xã hội, như là những văn minh và văn hóa đã biến mất vì những người sống trong các văn minh và văn hóa ấy thất bại trong khi họ thử giải quyết những vấn đề xảy ra vì sự thay đổi. Phần đầu của Thời Kỳ Trung Cổ (Thời kỳ Đen Tối) trong lịch sử thế giới đã chứng kiến sự tiêu diệt của những văn minh tiền tiến với nhiều cạnh tân và phát minh, thí dụ như Đế Quốc La Mã, sự suy đồi của chủ nghĩa nhân vị, sự phát minh và những chính phủ mạnh phương tây, và phương Tây chế ngự bởi Thiên Chúa Giáo và Hội Giáo. Phần cuối của Thời Kỳ Trung Cổ đã chứng kiến sự suy luận được đề cao trở lại, sự sáng tạo và nghệ thuật với thời kỳ phục hưng, và sự thay đổi sâu rộng trong các tôn giáo và tư tưởng trên thế giới.

NHỮNG DANH TỪ CHO QUAN NIỆM THỨ NĂM:

Thời Trung Cổ: Kéo dài trong 900 năm lúc Đế Quốc La Mã suy đồi cho đến khi nền văn minh tân thời bắt đầu vào những năm 1400. Trong thời đại này Thiên Chúa Giáo chế ngự trên nền văn minh Âu Tây.

Thuộc về thời Trung Cổ: Thời Trung Cổ khi mà những đặc tính của nền văn minh cổ điển hòa hợp với văn hóa Đức.

Những Vương quốc Đức: Những bộ lạc từ miền Bắc Âu Châu, chẳng hạn như giống dân Franks, Angles và Saxons, Visigoths, v.v.. đại khái không có văn minh và man rợ. Những người cai trị của họ thường thường không bảo vệ họ được, không bảo đảm luật pháp và không gìn giữ trật tự trong những thời Trung Cổ.

Man rợ: Hoang dã, thô lỗ và không luật lệ.

Thời kỳ đen tối: Lúc đầu của thời Trung Cổ khi mà quyền hành duy nhất ở trong tay những người quý phái địa phương thích khiêu khích và giặc giã. Nền văn hóa La Mã bị tiêu diệt, nghệ thuật và khoa học bị bỏ bê, việc đọc và viết sách bị quên lãng trong khi dân chúng chỉ cố gắng để sống qua ngày.

Tinh thần dũng sĩ: Lễ lối hành hiệp được Nhà Thờ (Thiên Chúa Giáo) khuyến khích; lễ lối này đòi hỏi những dũng sĩ phải bảo vệ những người yếu đuối và vô tội, đồng thời phải là những tín đồ ngoan của Thiên Chúa Giáo.

Giai cấp trung lưu: Giai cấp xã hội ở trong các thành phố và thị trấn và gồm những người ở mức trung lưu thích làm giàu, địa vị xã hội và quyền hành chính trị và là những người thách đố quyền hành của giai cấp quý phái ở cuối thời Trung Cổ (năm 1000 đến năm 1400 sau Tây lịch).

Đế quốc Byzantine: Phần lãnh thổ phía đông của Đế quốc La Mã, thủ phủ đặt tại Constantinople và cố gắng bảo vệ nền văn minh và văn hóa cổ điển trong thời kỳ trung cổ.

Đế quốc Hồi Giáo: Trong thời kỳ cực thịnh, đã được trải dài từ Ấn độ đến Tây Ban Nha và kể cả một phần lớn Bắc Phi Châu, thủ đô là Damascus hay Bagdad và truyền bá văn hóa và đạo Hồi Giáo. Một nền văn minh trù phú và tiến bộ tiếp tục phát triển về giáo dục, toán học, khoa học, canh nông, kỹ nghệ, văn hóa và kiến trúc qua suốt thời Trung Cổ.

Lãnh chúa: Một người trong giai cấp trường giả, làm chủ nhiều đất đai trong thời kỳ phong kiến và là một người tùy thuộc nhà vua.

Quốc vương của nước Hồi Giáo: Lãnh tụ chính trị, quân sự và tôn giáo của Đế Quốc Hồi Giáo, một đế quốc đa được Hồi Giáo và quân đội Ải Cập thống nhất.

Lãnh thổ của Hoàng gia: Tài sản của một vị vua trong một vương quốc.

Vương quốc: Đất đai và chủ quyền của một quốc vương hay một vị chúa.

Quốc vương: Một người có quyền cai trị vô biên và thừa hưởng quyền cai trị này trong hoàng gia.

Nông nô: Một nhóm người chiếm đại đa số trong thời Trung Cổ, họ là những người ở Âu Châu, nghèo khổ, không có đất đai, hoàn toàn tùy thuộc lãnh chúa, những người quí phái hay dung sĩ, "sống trôi buồm vào đất đai".

Lâu đài: Thành lũy bằng đá lạnh lẽo, tối tăm và ẩm ướt, để phòng thủ của một lãnh chúa hay một nhà vua.

Lãnh địa: Một vùng đất đai gần như hoàn toàn tự túc của một lãnh chúa hay một nhà quí phái trong thời phong kiến.

Chiến tranh tôn giáo: Nỗ lực của Đế Quốc Byzantine của Giáo Hội Orthodox Hy Lạp và Nhà thờ Công Giáo để đuổi người Hồi Giáo và người Turk ra khỏi Thánh Địa ở Palestine trong những thế kỷ thứ 9, 10 và 11.

Magna Carta: Tại Anh quốc vào năm 1215, Vua John bị các lãnh chúa bắt buộc ký một văn kiện hạn chế quyền hành của hoàng gia và cho mỗi công dân Anh Quốc một số quyền căn bản.

Quốc hội: Nỗ lực thứ nhất ở Anh Quốc cho phép những người trung lưu có quyền làm ra luật với tư cách là một nhóm người đại diện.

Luật thông thường: Cách xử ở Anh quốc trong đó các vị quan tòa quyết định chiếu theo những vụ xử kiện đã xảy ra trước.

Thời kỳ Phục Hưng: Sau khi nền văn minh Hy Lạp - La Mã được khám phá lại, thời kỳ tái sinh hay hồi sinh ở Tây Âu (năm 1300 đến năm 1600 sau Tây lịch kỷ nguyên), mỹ thuật, học hỏi và văn chương được chú trọng hơn, đồng thời những vấn đề duy vật của xã hội trần tục cũng được chú ý đến. Thời kỳ này bắt đầu ở Ý Đại Lợi nơi mà nó thu thập ý tưởng mới của hai Đế Quốc tiền bộ là Đế Quốc Byzantine và Đế Quốc Hồi Giáo.

Trần tục: Chú trọng vào những vấn đề không liên quan đến tôn giáo.

Nhà nhân văn: Những tác giả của thời kỳ Phục Hưng chú tâm vào những vấn đề nhân văn hàng ngày thay vì những vấn đề tôn giáo chẳng hạn như Sir Thomas More, người đã viết quyển Utopia.

Quốc ngữ: Việc dùng tiếng quốc gia của một xứ thay vì dùng tiếng La Tinh của nhà thờ trong những nhóm văn sĩ hay những người có học. Điều này khích lệ nhiều ý tưởng mới.

Sự cải cách: Cách mạng tôn giáo chống lại quyền hành và học thuyết của những Nhà thờ Thiên Chúa Giáo La Mã, bắt đầu vào năm 1517 và thiết lập thành nhiều nhóm đạo Tin Lành.

Người đạo Tin Lành: Người chống đối hoặc phản đối học thuyết nghiêm ngặt của Nhà Thờ Thiên Chúa Giáo La Mã hoặc Chính Thống Giáo phía đông với sự chú trọng vào lễ nghi và quyền tối thượng của Đức Giáo Hoàng.

Martin Luther: Người sáng lập ra Đạo Cải Cách năm 1517 khi ông đóng đinh Chín Mươi Năm Điều của ông vào cửa nhà thờ tại Wittenberg ở Đức phản đối lại những hành động của nhà thờ, đem bán những đặc quyền để chi phí vào việc xây cất nhà thờ St. Peter ở La Mã.

Đức Giáo Hoàng: Nhà lãnh đạo tôn giáo của Nhà Thờ Thiên Chúa Giáo La Mã, có quyền tối hậu trên trái đất đối với những vấn đề tôn giáo.

Chủ nghĩa quốc gia: Hết sức nhiệt thành và yêu thương quốc gia của mình.

Quốc gia: Những người có chung một ngôn ngữ, một lịch sử và một phong tục.

Sự điều tra: Tòa án tổng quát được thiết lập để định đoạt xem dân chúng có đi ngược lại Nhà Thờ Thiên Chúa Giáo La Mã hay không.

Vô đạo: Người không tin tưởng vào một tôn giáo.

Khoan dung: Trong nhà thờ Thiên Chúa Giáo La Mã, cử chỉ khoan dung hay tha thứ cho một tội, người được nhà thờ ban cho một khoan dung phải trả một số tiền.

Chống lại Đạo Cải Cách: Bắt đầu tại Nhà Thờ năm 1545 để ngăn chặn sự phát triển của đạo Tin Lành ở Âu Châu.

Chế độ tư bản: Một hệ thống kinh tế bắt đầu nảy nở trong thời kỳ Phục Hưng khi mà những người chủ của đất đai, hàng xưởng và những phương tiện sản xuất khác cạnh tranh với nhau để sản xuất hàng hóa và dịch vụ đem bán ra thị trường tự do để kiếm lời.

Chủ nghĩa thực thể: Một hình thức nghệ thuật bắt đầu vào thời kỳ phục hưng và trình bày cuộc sống như thật.

Nhà Thờ Anh Giáo: Quốc hội ở Anh đã được vua Henry thúc đẩy để thành lập một Nhà Thờ Anh Giáo của La Mã dưới sự hướng dẫn của Hoàng đế Anh Quốc.

Chủ nghĩa cục đoan: Một hệ thống mà người thống trị có quyền hành hoàn toàn và không giới hạn.

Tôn quyền của nhà vua: Sự tin tưởng rằng Thượng Đế đã cho những con cháu của những gia đình vương giả toàn quyền cai trị theo ý muốn của mình hay thấy thích hợp.

Machiavelli: Nhà văn Ý trong thời kỳ Phục Hưng, ông mô tả phương pháp chấp nhận triết lý "Kết quả biện minh cho phương tiện" của những nhà cai trị, và ông cũng mô tả rằng những nhà cai trị bỏ ngoài tai những tiêu chuẩn phải quấy.

KHÁI NIỆM THỨ SÁU: Mỗi một xã hội và văn hóa của con người trên thế giới đã phát triển những phong tục, truyền thống, giá trị và niềm tin khác nhau mà nó muốn truyền lại cho những thế hệ kế tiếp. Sự chuyển giao này trở nên nhanh chóng hơn trong thế giới kỹ nghệ hóa và tân tiến nơi mà sự thông đạt có thể làm ngay tức thời và những nhu cầu của con người giống nhau hơn, vì thế đã làm lu mờ đi những khác biệt, dị biệt của những nền văn hóa và các xã hội. Cách mạng tư tưởng dựa trên những ý thức hệ về chính trị đã trải nhanh qua nhiều văn hóa và nhiều quốc gia trong những thế kỷ 17, 18, 19 và 20 đã kết hợp nhiều dân tộc lại với những chủ trương và hệ thống chính quyền giống nhau.

NHỮNG DANH TỪ CHO KHÁI NIỆM THỨ SÁU:

Ý thức hệ: Một triết lý chính trị hay xã hội hoặc một cách lối suy nghĩ của một nhóm hay một quốc gia.

Người chuyên chế: Một nhà độc tài hay một nhà cai trị với quyền hành tuyệt đối.

Sự bành trướng lãnh thổ: Giai đoạn cuối cùng của thời kỳ Phục Hưng và cải cách đã chứng kiến sự hiện diện của những quốc vương độc tài và sự bành trướng lãnh thổ giữa những quốc vương này bởi vì quyền lực của Nhà thờ suy yếu đi và có sự bành trướng của giới trung lưu muốn quyền hành quốc gia được tập trung và sự thực tiễn của chủ nghĩa quốc gia ở trên thế giới.

Quốc vương Nga: Gia đình cai trị nước Nga khoảng 300 năm cho đến năm 1917.

Đế quốc La Mã Thiêng Liêng: Một đế quốc ở Áo đã được gia đình Hapsburg cai trị trong khoảng 600 năm cho đến năm 1806

Nhà độc tài sáng suốt: Quốc vương hay nhà cai trị tuyệt đối có ý cải tiến điều kiện của quốc dân bằng cách thiết lập sự công bằng trước pháp luật, sự dễ dãi về tôn giáo, canh tân giáo dục và chánh quyền tự trị của phương.

Đế quốc thuộc địa: Chủ trương của những cường quốc ở Âu Châu và ở Đông Á thâu thập chủ quyền ở ngoại quốc nhằm gia tăng thương mại, địa vị và sự to lớn. Pháp, Anh, Tây ban Nha và Bồ Đào Nha đã đạt được nhiều chủ quyền từ những năm 1400 đến những năm 1800. Hòa Lan, Bỉ và Đức, đạt được những chủ quyền nhỏ hơn, cũng như Nhật Bản.

Cách mạng thương mại: Ý muốn của những quốc gia mới ở Âu Châu vào thế kỷ thứ 15 đến thế kỷ thứ 18 nhằm gửi những nhà thám hiểm sang Thế Giới Mới và Đông Á để tìm một cửa ngõ thông thương Tây Bắc, nhưng khoảng chất quý giá, truyền đạo Thiên Chúa trong những dân tộc bản xứ và thiết lập những vùng thương mại và định cư.

Ngõ thông thương Tây Bắc: Đường vòng quanh Thế Giới Mới để đi đến những vùng Đông Á Châu và Nam Á Châu.

Thế Giới Mới: Bắc và Nam Mỹ Châu được khám phá ra vào thế kỷ thứ 13, 14 và 15.

Chủ nghĩa trọng thương: Chủ nghĩa của mẫu quốc cho rằng các quốc gia thuộc địa là để làm lợi cho mẫu quốc và các thuộc địa sẽ nhận được nhiều ngân khoản cho ngân khố của hoàng gia.

Mẫu quốc: Quốc gia kiểm soát lãnh thổ ở một vùng khác nhằm mưu lợi cho chính mình.

Cuộc cách mạng Puritan: Oliver Cromwell ở Anh cầm đầu quốc hội, những tiểu địa chủ và những người Puritan đã truất phế Hoàng Gia Anh năm 1649 thiết lập Anh quốc như là một quốc gia cộng hòa. Quốc vương Charles I bị xử tử, và từ đó xác nhận lại sự tin tưởng rằng quốc vương Anh cai trị theo luật pháp chứ không phải vì quyền thiêng liêng.

John Locke: Nhà triết học Anh vào thế kỷ thứ 17 viết rằng những người trong một quốc gia phải được bảo đảm sinh mệnh, tự do và tài sản và dân chúng có quyền giải tán chính phủ nào không theo một qui ước xã hội của dân chúng và giong lại quyền lợi thiêng liêng.

Cuộc cách mạng Hoa Kỳ: Hiệp Chúng Quốc Hoa Kỳ mới ra đời vào năm 1776 thuộc địa giàu có nhất của Anh quốc tại Thế Giới Mới đã đánh bại Anh quốc, và với sự tiếp sức của Pháp quốc, đã thành lập một chính phủ dân chủ. Cuộc cách mạng này đã gây ra những cuộc cách mạng ở Châu Mỹ La Tinh và ở Pháp, và đồng thời thay đổi chính sách của Anh quốc đối với những thuộc địa của họ cho phép có nhiều quyền tự trị hơn.

Cách mạng Pháp: Cách mạng do dân chúng Pháp năm 1789 để lật đổ chính thể quân chủ chuyên chế và thành lập một chính thể dân chủ. Cuộc cách mạng đã được lãnh đạo bởi những người thuộc giới trung lưu và nông dân (97 phần trăm dân số) chống đối lại giới cấp quý phái, giới tu sĩ và nhà vua tức là những người làm chủ phần lớn đất đai, không phải đóng thuế và nắm giữ những chức vụ tốt nhất trong chính quyền.

Ngục Bastille: Nhà tù của Chế Độ Cũ hay hoàng gia, nhà tù mà dân chúng hân thù và bị họ tấn công và phá hủy ở Ba lê. Sau đó, họ thiết lập một chính phủ mới ở nước Pháp.

Montesquieu: Người chủ trương chống chuyên chế và đòi hỏi phải chia chính phủ thành ba ngành, lập pháp, hành pháp và tư pháp, mỗi ngành có thể kiểm soát quyền hạn của ngành khác.

Độc tài quân phiệt: Cai trị bởi một nhà lãnh tụ quân đội dùng bạo lực và sức mạnh của quân đội.

Napoleon Bonaparte: Có tên lóng là "Đội trưởng Nhỏ Thỏ" là một vị tướng rất thông minh và đã thay đổi nước Pháp từ chính thể cộng hòa thành một đế quốc sau khi đoạt được quyền thế bằng một cuộc đảo chánh. Cai trị nước Pháp như một hoàng đế từ năm 1799 đến năm 1815.

Cuộc đảo chính: Một cuộc lật đổ chính quyền một cách nhanh chóng và dùng sức mạnh.

Cộng Hòa: Một chính phủ trong đó những nhân viên và những đại diện được dân chúng lựa chọn.

Chính thể: Phương pháp hay hình thức của chính phủ hay cách cai trị.

Hoàng đế: Người cai trị một đế quốc.

Đế quốc: Một nhóm quốc gia hay lãnh thổ dưới quyền tối cao duy nhất của hoàng đế.

Hội thảo Vienna: Hội nghị Hòa Bình trong đó những quốc gia thắng trận chiến tranh Na-Pa-Luân (Anh, Nga, Prussia và Áo) đã thiết lập lại chánh thể quân chủ cho nước Pháp và thay đổi biên giới của các xứ Âu Châu để cho các quốc gia thắng trận nhiều đất đai mới năm 1815.

Hệ thống Metternich: Được đặt tên theo vị Đại sứ của Áo Quốc, người tin tưởng vào việc huy bỏ ý tưởng các mạng của Pháp và trở lại những ý tưởng của chế độ cũ, tức là phân biệt giai cấp xã hội, quân chủ chuyên chế, và những đế quốc có nhiều thuộc địa. Nhiều cuộc cách mạng trong những năm 1800 đã xảy ra trên toàn cõi Âu Châu và Châu Mỹ La tinh thiết lập chính phủ cách mạng dân chủ, điều này chứng tỏ rằng hệ thống Metternich đã suy sụp.

Chính thể độc tài: Hình thức chính quyền độc tài trong đó một người có quyền tối thượng.

Kaiser: Hoàng đế Đức quốc vào lúc các quốc gia Đức được thống nhất năm 1871. Những quốc gia này trước kia bị đặt dưới sự kiểm soát của Xứ Prussia. Ông có quyền tuyệt đối với quân đội, kế hoạch ngoại giao và bổ nhiệm các chức vụ trong chính quyền.

Cách Mạng Kỹ Nghệ: Những cuộc thay đổi bắt đầu vào thế kỷ thứ 18 trong việc sản xuất, vì thế các sản phẩm làm bằng máy được rẻ hơn. Địa điểm làm việc đã dời từ tư gia về nhà máy. Cuộc cách mạng này đã làm thay đổi rất nhiều đời sống của dân chúng khỏi sự tù túng đơn vì thế nhiều người đã di cư ra các thành phố lớn vì công ăn việc làm. Cuộc cách mạng này dần dần trải khắp Âu Châu và thế giới văn minh.

Chính sách không can thiệp: Ý tưởng sinh ra trong cuộc cách mạng kỹ nghệ cho rằng chính quyền không nên can thiệp vào tư bản và các ngành thương mại tư. Hệ thống này đã bị bãi bỏ vì những người lao động đặt buộc luật pháp thảo ra những luật lệ để che chở thợ thuyền, người tiêu thụ và những tiểu thương.

Xã hội chủ nghĩa: Chính quyền với tư cách là đại diện của dân chúng, làm chủ và điều khiển những phương tiện sản xuất chính (nông trại hầm mỏ và nhà máy) và phân phối (vận tải và cửa hàng), chính quyền này có thể đạt được một cách hòa bình bằng cách bầu cử. Chính quyền phải là dân chủ và phải cho phép tự do chính trị và cơ công lý trong kinh tế. Chính quyền chỉ kiểm soát những kỹ nghệ chính thôi.

Karl Marx: Sáng lập ra chủ nghĩa xã hội khoa học với quyền sách Tuyên Ngôn của Công Sản và Tư Bản trong ấy ông đã trình bày lý thuyết Mác Xít của ông.

Chủ thuyết Marxism hay chủ nghĩa xã hội Mác-Xít: Cho rằng giai cấp kiểm soát sức mạnh kinh tế kiểm soát chính quyền và các tổ chức xã hội. Nói rằng lịch sử là sự tranh đấu giữa "người có" và "người không có" và chủ nghĩa tư bản đã lợi dụng thợ thuyền. Hơn nữa cho rằng tư bản sẽ bị tự hủy bởi vì những nhà tư bản trở nên quá tham lam và say cùng sẽ có một xã hội bình đẳng và không giai cấp trong đó tất cả mọi người đều bình đẳng và hình thức chính phủ hiện nay sẽ biến mất.

Chủ Nghĩa Công Sản: Được khối xã hội tả phái hay nhóm Bolsheviks đưa vào Nga năm 1917. Có sự tin tưởng rằng hệ thống này có thể đạt được bằng cách lật đổ một cách bạo động những chính phủ tư bản và kinh tế đồng thời cũng có sự tin tưởng rằng phải kiểm soát hoàn toàn tất cả những ý tưởng của giai cấp vô sản cùng phương tiện sản xuất và phân phối.

Nikolai Lenin: Lãnh tụ của những người Bolsheviks ở Nga và là người lên nắm quyền hành sau cuộc lật đổ hoàng đế Nga năm 1917. Ông cai trị đến khi chết năm 1924.

Giai Cấp vô sản: Giai cấp thấp nhất trong cơ sở kinh tế và địa vị xã hội và gồm có dân lao động và thợ thuyền.

KHÁI NIỆM THỨ BẢY: Con người ở khắp thế giới quan niệm những tình trạng một cách khác nhau bởi vì có sự khác biệt về văn hóa và xã hội và vì các sử gia có những lý thuyết và những giải thích khác nhau về lịch sử đặt trên những dữ kiện và hồ sơ đã có. Không thể chối cãi được rằng ảnh hưởng của những biến cố lịch sử có thể ảnh hưởng tới đời sống của một số lớn người ở trên nhiều nơi trên thế giới trong nhiều khoảng thời gian dài. Từ thế kỷ thứ mười chín và hai mươi cho tới nay người ta đã chứng kiến sự

sự đổ của chế độ thuộc địa, sự gia tăng chủ nghĩa quốc gia và sự thay đổi nhanh chóng của kỹ thuật, kinh tế, xã hội và chính quyền.

NHỮNG DANH TỬ CHỜ KHAI NIỆM THỨ BAY:

Chủ nghĩa Đế quốc: Một quốc gia mạnh kiểm soát một quốc gia hoặc một dân tộc kém mở mang hoặc yếu kém hơn.

Chủ nghĩa thuộc địa: Một quốc gia với một nền kinh tế mở mang, chính quyền mạnh và quân đội thật hùng mạnh, kiểm soát một vùng kém mở mang hầu mang lại lợi tức cho quốc gia hùng mạnh này.

Khối Thịnh Vượng Chung Anh của những Quốc gia: Vào năm 1920, Anh quốc kiểm soát một phần tư đất đai và dân chúng trên mặt địa cầu. Sau năm 1931, Anh quốc đã cho phép những thuộc địa cũ trở thành những quốc gia tự do và độc lập và có địa vị ngang hàng với Anh quốc, kết hợp thành một khối trung thành với Hoàng Gia, và tự nguyện là thành viên của Khối Thịnh Vượng Chung.

Vương quyền hoặc Mũ Vua: Dấu hiệu của quyền hành của nhà vua, đối với người dân, quốc gia hay vùng.

Những nước chư hầu: Những xứ nhỏ hơn, yếu hơn và bị các xứ lớn hơn, mạnh hơn bắt buộc chấp nhận sự chỉ huy về nội vụ và ngoại giao, như là Liên Bang Xô Viết trên các quốc gia vùng Đông Âu.

Chủ nghĩa Liên Phi: Những vấn đề, nhu cầu và mục đích chung trong toàn cõi Phi Châu đoàn kết các xứ và dân tộc ở vùng ấy để đạt được những mục đích chung như là làm cho lục địa này thoát khỏi chế độ đế quốc để dân bản xứ Phi Châu kiểm soát nền kinh tế của mỗi xứ và người da đen, những người đang chiếm đa số, nắm giữ chính quyền ở những vùng hay quốc gia dưới sự thống trị của người da trắng thiểu số.

Chủ nghĩa bộ lạc: Trung thành và ngưỡng mộ cho bộ lạc hơn là cho quốc gia hay tiểu bang.

Tổ chức Đoàn kết Phi Châu: Tổ chức liên bang rời rạc của hầu hết những quốc gia độc lập Phi Châu mong muốn sự hợp tác Phi Châu trong những vấn đề về chính sách, đối ngoại, kinh tế, giáo dục và quốc phong.

Văn hóa cổ Phi Châu: Những nền văn minh tiền tiến của Phi Châu, như văn hóa của Nok, Ghana, Songhai, Mali và những đế quốc Absum ở vùng da đen phía bắc Phi Châu từ những năm 300 trước Tây lịch đến năm 1,500 sau Tây lịch cho đến khi có người thám hiểm Âu Châu đến.

Chủ nghĩa quốc gia Á Rập: Sự nhận thức được mối quan hệ chung: Đạo Hồi Giáo của họ, ngôn ngữ Á Rập, và những nền văn minh vĩ đại của Á Rập trong thời Trung Cổ đã làm cho các xứ Á Rập ở Phi Châu và Tây Nam Á Châu giải thoát cho chính họ khỏi ách ngoại bang và khỏi sự hiện diện của Israel.

Liên Minh Ả Rập: Được thành lập năm 1945 với mục đích đoàn kết những quốc gia Ả Rập trong những vấn đề trên thế giới và để thiết lập những biện pháp kinh tế chống lại Israel.

P.L.O. (Tổ Chức Giải Phóng Palestine): Nhằm tìm quê hương cho những người Palestine là những người da phải di cư đi khi xứ Do Thái được thành lập và trong thời kỳ chiến tranh Do Thái - Ả Rập năm 1948.

OPEC: Tổ Chức những quốc gia sản xuất dầu hỏa chủ trương đoàn kết những xứ dùng dầu trong việc sản xuất dầu hỏa trên thế giới về những vấn đề về việc kiểm dầu phát triển, sản xuất và giá cả. Phần lớn những nhà sản xuất dầu dùng dầu là những xứ Ả Rập và một vài xứ đã dùng sự sản xuất dầu, bán dầu và giá cả như là những khí cụ của kế hoạch ngoại giao.

Do Thái: Xứ được tạo ra như là quê hương của những người Do Thái trên khắp thế giới. Quốc gia này ở trong Thánh Địa của Palestine và đã được tạo ra bởi một sắc lệnh của Liên Hiệp Quốc năm 1947.

Chính sách mở cửa: Năm 1899, Hoa Kỳ đã đề nghị chính sách này để giữ gìn độc-lập của Trung Hoa với toàn phần lãnh thổ của nó dưới triều đại Mãn Châu. Chính sách này có nghĩa là tất cả những quốc gia sẽ có quyền thương mại đồng đều với Trung Hoa.

Cuộc khởi nghĩa của những nhà vô đạo: Năm 1900, những người gốc Trung Hoa, bức tức về sự đàn áp trong việc nội trị (người Pháp ở Đông Nam Á và Đông Nam Trung Hoa, người Đức ở bán đảo Quảng Đông, Người Nga ở Mãn Châu và vùng sông Amur, người Nhật ở Đài Loan và Đại Hàn) tìm cách đẩy những người ngoại quốc này ra khỏi lãnh thổ và phục hồi sự cô lập cho Trung Hoa. Cuộc bạo động bất thành và Trung Hoa phải trả tiền bồi thường.

Tiền bồi thường: Số tiền phải trả để đền bù thiệt hại hoặc thương tích gây nên bởi một quốc gia hay một xã hội.

Quốc Dân Đảng hay Đảng Quốc Gia: Dưới sự hướng dẫn của Tôn Dật Tiên và Tưởng Giới Thạch, với tên là dân chủ, đảng quốc gia này muốn đoàn kết Trung Hoa và tiêu hủy quyền lực của các bạo quyền chiến tranh địa phương. Việc này đã được hoàn tất năm 1928 sau khi Đảng Cộng Sản Nga giúp đỡ trong việc huấn luyện quân đội của đảng.

Bạo quyền chiến tranh: Những nhà cai trị địa phương của Trung Hoa, họ cai trị bằng quyền tuyệt đối.

Đảng Viên Cộng Sản Trung Hoa: Dưới sự điều khiển của Mao Trạch Đông, đảng viên Cộng Sản trung hoa đầu tiên bị loại ra khỏi vòng ảnh hưởng của Quốc Dân Đảng, lập thành nhóm khác và đến năm 1949, đoạt lấy quyền kiểm soát hết cả Trung Hoa của Quốc Dân Đảng ngoại trừ Đài Loan là nơi Tưởng Giới Thạch chạy sang.

Đài loan: Địa điểm của Trung Hoa Quốc Dân Đảng dưới sự chỉ huy của Tưởng Giới Thạch.

Xung đột Trung-Nhật: Nhật bản chiếm giữ Đài loan, Đài hàn, Mãn Châu và hầu hết một phần từ phía Đông Trung Hoa của chính phủ quốc gia Mãn Châu từ năm 1895 đến năm 1945. Sau khi Nhật Bản bại trận năm 1945, nhưng phần đất này lại được trả về cho Trung Hoa kiểm soát.

Trung Hoa: Để chỉ nước Trung Hoa hay những gì thuộc về Trung Hoa.

Nhật Bản mở cửa: Chế độ phong kiến ở Nhật còn tồn tại một cách cô lập cho đến năm 1853 khi Hải sư đô đốc Matthew C. Perry của Hoa Kỳ thuyết phục Nhật Bản mở cửa các Hải Cảng cho quyền tự do thương mại và các quốc gia Âu châu khác liên bất chước. Vì sợ ngoại quốc đổ bộ và quân đội Âu Châu tấn kích, Nhật Bản đã canh tân xứ sở từ một quốc gia phong kiến thời Trung Cổ sang một quốc gia tân tiến.

Shogun: Vị lãnh chúa cao nhất ở Nhật Bản.

Đế quốc chủ nghĩa của Nhật: Kỹ nghệ hóa một cách nhanh chóng, Nhật Bản bùng cân thị trường cho sản phẩm của họ và một đế quốc thuộc địa để tạo thêm địa vị quyền hành, vì thế Nhật Bản đã thôn thập nhiều đất đai bằng cách đánh bại Trung Hoa cùng Nga Sô năm 1895 và năm 1905. Nhật bản cũng gia nhập lực lượng Đồng minh năm 1918 và đánh bại Đức quốc. Nhật Bản đã tấn công nhưng đảo Hạ Uy Di trong đệ nhị thế chiến và đã nắm giữ nhiều đất đai thuộc chủ quyền Hoa Kỳ tại Thái Bình Dương. Tuy nhiên, Nhật bản đã bị Phe Đồng Minh đánh bại năm 1945 và bị bắt buộc trả lại những đất đai đã chiếm.

Công ty Anh Quốc ở Đông Ấn: Công ty tư nhờ đó Anh quốc đã kiểm soát Ấn Độ cũng những vùng bán đảo.

Chính sách Bất Bạo Động: Chống đối thụ động và hòa nhã lại một việc được cho là sái. Đó là chủ trương được ông Mohadas K. Gandhi và ông Jawaharlal Nehru thi hành nhằm chống đối việc Anh quốc kiểm soát Ấn Độ cho đến khi đánh được độc lập năm 1947.

Cuộc bạo động Ấn-Hồi: Sau khi giành được độc lập năm 1947, bán lục địa Ấn Độ được chia thành hai khối ảnh hưởng Đông và Tây Hồi trở thành những vùng đất của Hồi Giáo và Ấn Độ là vùng đất của Ấn Giáo.

Bangladesh: Vùng Đông Hồi đánh bại được Tây Hồi năm 1971 với sự giúp đỡ của Ấn-độ và đã trở thành một quốc gia tự trị lấy tên là Bangladesh.

Đồng dương: Vùng đất liền ở Đông Nam Á Châu gồm có các quốc gia;
Việt Nam, Cam Bốt, Lào, Thái Lan, Miến Điện và Mã Lai.

Hội nghị Geneva năm 1954: Được những cường quốc chính trên thế giới
tham dự. Vấn kiện đòi hỏi Lào và Cam Bốt trở thành hai xứ trung
lập và độc-lập, Việt Nam bị chia đôi ở vĩ tuyến thứ 17, cộng sản
ở phía Bắc với thủ đô là Hà-Nội, miền Nam chống cộng dưới sự bảo
trợ của xứ Pháp với sự kiểm soát đất tại Sài Gòn. Quyết định là
sẽ có một cuộc tổng tuyển cử năm 1956 để chọn một chính phủ cho
Việt Nam.

Hồ Chí Minh: Lãnh tụ Cộng Sản được huấn luyện ở Moscow (Mạc tu Khoa)
người miền Bắc và đã chống đối sự kiểm soát của ngoại quốc Pháp
và Nhật ở Đông Dương.

Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam: Việt Cộng và Cộng Sản Bắc Việt
thống nhất Bắc Việt và Nam Việt thành một quốc gia sau khi thắng
chế độ được Tây phương yểm trợ của Ông Thiệu năm 1975.

Việt Cộng: Cộng sản ở Nam Việt Nam giúp Bắc Việt Nam nắm lấy quyền
kiểm soát toàn cõi Việt Nam.

Khmer Đỏ: Nắm lấy quyền kiểm soát Cam Bốt của chính thể Lon Nul năm
1975. Đưa cộng sản đến việc kiểm soát lãnh thổ.

Pathet Lào: Nhóm cộng sản đã kiểm soát xứ Lào năm 1975.

Đệ Nhất Thế Chiến: Chiến tranh giữa Lục Lương Trung Ương và Lục Lương
Đông minh bởi vì nhiều nguyên nhân: Việc ám sát Ông Đại Công Hầu
Ao tên là Francis Ferdinand, người sẽ lên kế vị ngai vàng của Áo,
Hung gia Lợi; chủ nghĩa quốc gia của những quốc gia rộng lớn muốn
lãnh thổ đất đai và dân chúng được độc lập chủ nghĩa đế quốc của
Pháp, Đức, Nga và Anh muốn; sự bành trướng chủ nghĩa quân đội với
những quân lực khổng lồ và những vũ khí tối tân; và tình trạng
quốc tế vô chính phủ trong lúc ấy không có một lực lượng bảo đảm
hoa bình quốc tế để giải quyết những sự tranh chấp.

Người kế vị: Người kế tiếp trong gia đình sẽ thừa hưởng ngai vàng.

Hỗn loạn: Hoàn toàn thiếu luật pháp và trật tự.

Sự cân bằng quyền hạn: Liên kết đồng minh giữa nhiều xứ thành lập
để giữ gìn hoa bình và đặt cân bằng trên sự cân ban quyền lực.

Đồng minh: Tổ chức của những quốc gia với mục đích che chở và tương
trợ về quân sự.

Lực Lượng Trung ương: Trong Thế Chiến Thứ Nhất gồm các xứ Đức, Áo, Hung Gía Lợi, Thổ Nhĩ Kỳ và Bulgaria.

Lực Lượng Đồng Minh: Trong thế chiến thứ Nhất, lúc ban đầu gồm các nước Pháp, Anh, Nga, Serbia và, sau đó có thêm Nhật, Ý và Hoa Kỳ và 22 xứ khác.

Quốc tế: Tình trạng giữa hai hoặc nhiều quốc gia.

Tuyên Ngôn Trung Lập: Tổng thống Wilson thúc đẩy Hoa Kỳ nên đứng tưng lập trong chiến tranh 1914, nhưng vì Đức đã tấn công tàu của Hoa Kỳ, ông yêu cầu Quốc Hội tuyên chiến năm 1917.

Lá Thư Zimmerman: Lá thư của nhà cầm quyền Đức gửi cho nhà cầm quyền Mễ tây Cơ kêu gọi Mễ Tây Cơ đi vào vòng chiến đánh lại Hoa Kỳ.

Sự trung lập: Đứng ở vị trí không tham gia hay không liên kết với bất cứ phe nào trong cuộc tranh chấp.

Liên hợp: Đứng về một phe trong cuộc tranh chấp.

Chủ trương cô lập: Chính sách giữ không tham gia với các quốc gia khác.

Tàu Chữ U: Những tàu ngầm của Đức tấn công vô hạn định những tàu ở trên mặt nước của nhiều quốc gia kể cả Hoa Kỳ.

Hiệp ước Versailles: "Bốn Nhân Viên Vĩ Đại" của những quốc gia thắng trận: David Lloyd George của Anh quốc, George Clemenceau của Pháp, Vittoria Orlando của Ý, và Woodrow Wilson của Hoa Kỳ họp mặt nhà xây dựng hòa bình công bằng và thực hiện Mười bốn điểm của Wilson. Hiệp ước đã đem lại một phần lớn lãnh thổ Đức cho Pháp, Đan Mạch, Bỉ và Ba Lan. Tất cả những thuộc địa của Đức đều bị tước đoạt. Đức quốc bị bắt buộc tước vũ khí, bị bắt buộc nhận tội đã gây nên chiến tranh một mình và bị bắt buộc phải trả phần lớn những bồi thường thiệt hại về chiến tranh và thương tích.

Bồi thường chiến tranh: Một quốc gia bại trận phải bắt đền các thiệt hại trong chiến tranh.

Mười Bốn Điểm: Được Tổng thống Wilson nghĩ ra để chấm dứt Thế Chiến Thứ Nhất một cách công bằng và một phương pháp để chấm dứt tất cả chiến tranh. Một trong những điều được kêu gọi là sự thành lập Hội Liên Minh Quốc Gia.

Joseph Stalin: Lên nắm quyền hành của Cộng Sản Nga sau khi Nockolaï Lenin chết năm 1924 và trở thành Đệ Nhất Thư Ký của đảng Cộng Sản và sau đó trở thành Thủ Tướng năm 1941. Ông cầm quyền bằng kinh hoàng và bạo lực và dùng cảnh sát mật. Người ta cho rằng ông đã đưa hàng triệu người đến cái chết của họ trong các trại lao động và bằng cách tư hình tập thể cho đến khi ông chết vào năm 1953.

Sống chung hòa bình: Chính sách của Nikita Krushchev, trong đó Cộng Sản và tư bản có thể tồn tại cạnh nhau trong sự cạnh tranh nhau về kinh tế một cách hòa bình.

Chiến tranh lạnh: Một cuộc chiến bằng lời nói, hệ thống chính trị và kinh tế v.v.. để xem hệ thống nào hay hơn bằng cách quan sát sự phân thịnh quốc nội và những thành công hơn là những tranh chấp quân sự.

Leonid Brezhnev: Trở nên lãnh tụ của Nga sau khi Krushchev bị hạ bệ năm 1964.

Kremlin: Một thành lũy ở trung tâm của Moscow (Mạc tư Khoa) và là trung tâm của chính quyền Sô-Viét.

Đảng Cộng Sản của Liên Bang Sô-Viét: Đảng chính trị hợp pháp duy nhất với 15 triệu đảng viên và là lực lượng lãnh đạo và hướng dẫn trong Xã Hội Sô-Viét và còn là nòng cốt của hệ thống chính trị. Đảng có quyền thống trị trên quốc gia, vì thế những lãnh tụ của Liên Bang Sô-Viét được coi như là những nhà độc tài bởi vì họ đã phục vụ cho đảng cả đời nếu cần và họ có thể dùng sức mạnh để thu thập hay gìn giữ quyền hành của họ.

Chủ nghĩa Phát xít: Được Mussolini tổ chức ở Ý Đại Lợi sau Thế Chiến Thứ Nhất như là một phong trào chính trị uy đại chủ nghĩa quốc gia Ý và độc tài và chống lại chính thể dân chủ và cộng sản. Năm 1922, chủ nghĩa này chiếm được quyền ở Ý và đổi Ý thành một chính thể độc tài chuyên chế đến năm 1943 khi Mussolini bị lật đổ.

Chuyên chế: Kiểm soát hoàn toàn nguyên vẹn bởi một người hoặc một nhóm.

Benito Mussolini: Nhà độc tài chuyên chế "Il Duce" của Ý, cai trị đến năm 1943.

Cộng Hòa Weimar: Dân tộc Đức lật chính quyền chuyên chế của Kaiser Wilhelm II sau Thế Chiến và thành lập nền cộng hòa dân chủ này với quốc hội lưỡng viện (Reichstag có nhiều quyền nhất) và có vị Thủ lãnh như người đứng đầu quốc gia.

Đảng Nazi: Được Adolf Hitler hướng dẫn, Đảng Xã Hội Quốc Gia hoặc Đảng Nazi lấy được quyền kiểm soát Đức quốc năm 1933 sau khi hứa sẽ cứu nước Đức ra khỏi chủ nghĩa Mác-xít và có vô tính thần ái quốc cực đoan, chủ trương quân sự và độc tài.

Bình phong: Việc dùng một người hay một nhóm người như là nguồn gốc đang trách của những vấn đề hay lỗi lầm để che đậy nguồn gốc thực sự.

Der Führer: Adolf Hitler là một nhà độc tài hoàn toàn chuyên chế của Đảng Nazi của Đức cho đến khi ông tự vận năm 1945, danh từ để chỉ một vị thủ lãnh.

Sự tiêu diệt: Tiêu diệt hoàn toàn một nhóm người hay một nền văn hóa, đó là ý định của chính thể Nazi Hitler. Chính thể này giết trên sáu triệu người Do Thái trong Thế Chiến Thứ Hai.

Chủng tộc chế ngự: Nazi tin rằng "giống Aryan" của người Đức có mức độ, cơ thể, thể chất và thông minh cao hơn hết cả những giống người khác.

Trục Rome - Bá linh - Đông kinh: Quân Đức! Đồng Minh của Nhật, Ý và Đức; được biết đến như là lực lượng Trục.

Thế Chiến Thứ Hai: Bắt đầu khi Hitler xâm chiếm Ba-lan và Anh Quốc và Pháp tuyên chiến. Ý, Đức và Nhật-Ban đánh lại Nga, Pháp và Hoa Kỳ cùng những lực lượng yếu hơn khác.

Blitzkrieg: Chiến tranh chớp nhoáng do quân đội xâm chiếm đánh.

Trận đánh của Anh quốc: Anh quốc đứng một mình như là một quốc gia Âu Châu đánh lại Đức Quốc cho đến khi Hoa Kỳ tham gia vào chiến cuộc, và sau khi Pháp, Hòa-Lan, Ba-lan và Bỉ đã bại trận. Lực lượng không quân Đức nhằm làm cho Anh Quốc suy yếu bằng một chương trình dội bom tại hại để có thể xâm chiếm, nhưng không quân Hoàng Gia thắng thế.

Ngày D: Ngày 6 tháng 6, 1944, lực lượng hỗn hợp Hoa Kỳ và Anh quốc đánh ào vào bờ biển lục địa Âu Châu vùng Normandy của Pháp để bắt đầu cuộc giải phóng Âu Châu khỏi sự kiểm soát của Nazi.

Hiroshima và Nagasaki: Hai thành phố của Nhật đã bị san bằng khi máy bay Hoa Kỳ ném bom nguyên tử trong Thế Chiến Thứ Hai.

Liên Hiệp Quốc: Được thành lập ở Cựu Kim Sơn năm 1945 khi mà 50 quốc gia đã tham dự. Mục đích là: duy trì hòa bình thế giới và tình thân hữu, dùng hành động tập thể để giữ hòa bình; và khuyến khích quốc-tế hợp tác với nhau để giải quyết những vấn đề thế giới. Trụ sở chính được đặt ở thành phố New York.

Bức màn sắt: Mưu mô của những xứ cộng sản vùng Đông Âu và Liên Bang Xô Viết nhằm ngăn chặn những ý tưởng Âu Tây vào xứ bằng những hạn chế nghiêm khắc đối với mọi người, sách báo và ý tưởng nhập vào hoặc ra khỏi những xứ này.

Chủ thuyết Truman: Chương trình viện trợ kinh tế và quân sự của Hoa Kỳ nhằm giúp đỡ các quốc gia trong liên minh sau Thế Chiến Thứ Hai đẩy lui các cuộc tấn công từ bên trong hoặc bên ngoài và các cuộc hỗn loạn.

Kế hoạch Marshall: Được đặt theo tên Bộ Trưởng Ngoại Giao Mỹ, kế hoạch này nhằm viện trợ kinh tế cho tất cả các quốc gia Âu Châu để có thể khôi phục lại sau sự tàn phá trong Thế Chiến Thứ Hai.

Phái bộ hòa bình: Bắt đầu năm 1961 bởi Tổng Thống Hoa Kỳ Ông John F. Kennedy nhằm gửi những người tình nguyện Hoa Kỳ đến bất cứ nước nào xin viện trợ kỹ thuật.

Thị trường chung: Tổ chức được thành lập năm 1952 như là một Cộng đồng Hầm Mỏ và Thép Âu Châu, và đã được ban hành năm 1957 thành Cộng đồng kinh tế Âu Châu; say đó được mở rộng thêm năm 1977 và gồm có tất cả 10 quốc gia, đã bỏ đi hàng rào thương mại giữa họ.

N.A.T.O.: Hiệp Hội Minh Ước Bắc Đại Tây Dương gồm có 15 quốc gia được thành lập sau Thế Chiến Thứ Hai như là một đồng minh về phòng vệ quân sự chống lại kẻ thù, và quy định rằng một cuộc tấn công vào một xứ hội viên sẽ được coi như một sự tấn công chung.

Hiệp Ước phòng thủ Rio: Được ký giữa Hoa Kỳ và Tổ Chức các Quốc Gia Mỹ Châu (O.A.S.) của Châu Mỹ La Tinh, nó cung cấp sự phòng vệ chung cho các xứ hội viên.

Thỏa ước Warsaw: Liên minh của những xứ Cộng Sản Đông Âu và Liên bang Sô Viết nhằm vào viện trợ và bảo vệ quyền sự cũng như sự hợp tác kinh tế. Được thành lập năm 1955 nhằm cân bằng lực lượng với khối N.A.T.O.

Những vụ án Nuremberg: Những vụ xử các nhà lãnh đạo Nazi trong thế chiến thứ hai nhằm đem ra ánh sáng những tội ác của Nazi, tăng cường luật quốc tế, vụ xử đã được xử với một nhóm quan tòa của thế giới và ngăn ngừa những kẻ xâm lăng trong tương lai.

Hiệp Ước Hòa Bình Thế Chiến Thứ Hai: Nước Đức đã bị chia thành bốn vùng cho mỗi lực lượng Tư Cường (Nga sô, Anh quốc, Hoa Kỳ và Pháp) quản trị một vùng. Ba lĩnh cũng bị chia thành bốn vùng vì nó nằm trong phạm đất quản trị của Nga. Ba lực lượng đồng Minh kia được bao đảm quyền ra vào Ba Lĩnh bằng đường bộ hay đường hàng không.

Bức tường Bá Lĩnh: Được chính quyền cộng sản Đông Đức xây năm 1971 vòng quanh Tây Bá Lĩnh nhằm ngăn chặn những người thợ chuyên môn vượt biên sang Tây Đức.

Chiến tranh Đại Hàn: Đại Hàn bị chia cắt tại vĩ tuyến thứ 38 vào 1945 sau Thế Chiến Thứ Hai, miền bắc do quân đội Nga chiếm cứ và miền Nam do Hoa Kỳ. Năm 1950, không hề báo trước, quân đội cộng sản Bắc Hàn tấn công Nam Hàn. Liên Hiệp Quốc liền quyết định họ là kẻ xâm lăng và gửi quân đội của 15 quốc gia vào. Dưới quyền chỉ huy của Tướng Douglas MacArthur, quân đội đồng Minh đã thành công trong việc ổn định cuộc tranh chấp chung quanh vĩ tuyến thứ 38.

Hiệp ước đình chỉ vũ khí nguyên tử: Những quốc gia không có vũ khí nguyên tử ký hiệp ước này để thỏa thuận không phát triển những vũ khí này. Bốn mươi quốc gia ký hiệp ước này với sự thỏa thuận rằng Anh quốc, Hoa Kỳ và Nga Sô sẽ đến giúp bất cứ xứ nào đã ký kết hiệp ước này nếu bị một nước khác tấn công bằng vũ khí nguyên tử.

Sputnik 1: Được Liên Bang Xô Viết phóng, đó là vệ tinh nhân tạo đầu tiên đã được phóng vào không gian.

Chương trình Apollo: Năm 1969, chương trình Apollo của Hoa Kỳ đã thành công trong việc gửi người lên mặt trăng, lần đầu tiên chuyện này đã xảy ra.

HISTORY OF THE PEOPLE OF THE WORLD

HISTORY OF THE PEOPLE OF THE WORLD

CONCEPT: The study of the history of the world's peoples allows humans to understand better the present through knowledge of the past and to improve people's lives today, and their potential capacity, by using the accumulated experience of past generations and civilizations.

GLOSSARY

HISTORY: The study of the record of peoples--individually and in groups--as seen over periods of time.

HISTORIAN: A person who supplies much of the information essential to an understanding of ways in which people once lived by collecting and evaluating evidence and organizing it into a meaningful record.

ACCUMULATE: To gather and collect for future use.

GENERATION: The average time interval between the birth of parents and the birth of their offspring.

RECORD: To set down or preserve an account or evidence of something.

CIVILIZATION: A society or group of people having reached a high degree of social and cultural development.

SOCIETY: An organized group of people sharing a common interest or culture.

CULTURE: The total way of life or living patterns of a group of people including their art, institutions, language, customs, beliefs, etc.

INSTITUTIONS: Established customs, laws, or practices of a society or culture.

CONCEPT: Change is continuous in human societies but it takes place at different speeds, times and locations. Change took place very slowly, but continuously, during the pre-history period of humans on earth (approximately 500,000 B.C. to 5,000 B.C.).

GLOSSARY

- PRE-HISTORY:** The period before humans left a written record of their life or culture on earth.
- ARCHEOLOGY:** The study of ancient peoples and cultures through excavations of ancient cities, relics, etc.
- ANTHROPOLOGY:** The study of humanity through its races, physical and mental characteristics, customs, locations, and lifestyles.
- CHARACTERISTIC:** A distinguishing trait, feature or quality of something or someone.
- HOMO SAPIENS:** Literally means intelligent person or the primate group to which modern humans belong, characterized by erect walk and little body hair such as exhibited by Cro-Magnon and Grimaldi humans (250,000 B.C. to the present).
- PRIMATE:** A member of the most highly developed order of animals including modern humans and the apes.
- FOSSIL:** A hardened remains of life of a previous geologic age preserved in the earth's crust.
- PITHECANTHROPUS, JAVA MAN, AUSTRALOPITHECUS, CRO-MAGNON, NEANDERTHAL, PEKING MAN, GRIMALDI:** Different variations of ancient hominids living in the world during pre-history years of the Stone Age (500,000 B.C. to 12,000 B.C.).
- HOMINID:** A member of the family of primates to which humans belong.
- PLEISTOCENE:** Glacial or Ice Age in geologic history up to 10,000 B.C.
- GEOLOGY:** The study of the earth, the rocks which make it up and the changes it has undergone or is undergoing.
- PALEOLITHIC AGE:** Period in early human pre-history in which humans used stone tools and gathered and hunted food.
- NEOLITHIC AGE:** Late Stone Age (12,000 B.C. to 5,500 B.C.) in which early humans used stone tools but had domesticated animals and learned to grow food.

RACE: A major biological division of humanity so named for its distinctive color of hair and skin and body stature.

DOMESTICATE: To tame or civilize something that had previously been wild.

CONTINUOUS: Going on without interruption.

COPPER AGE: Period of human existence on earth characterized by the first use of copper tools (4500 B.C. to present).

BRONZE AGE: Period of human existence on earth characterized by the first use of bronze tools (3500 B.C. to present).

IRON AGE: Period of human existence on earth characterized by the first use of iron tools (1500 B.C. to present).

ANCIENT: Very old or time period before the end of the Roman Empire in A.D. 476.

HUMAN: Having the physical and mental characteristics of people or Homo Sapiens.

CONCEPT: Ancient human societies in the world underwent accelerating change with the development of a written language which made it possible to keep permanent records and transmit ideas from one generation and civilization to another. Early river-valley civilizations leaving written records, among others, were the Egyptian, Sumerian, Indus River Valley, Shang Dynasty, Khmer Empire and Mayan.

GLOSSARY

EGYPTIAN CIVILIZATION: River-valley civilization built around the Nile River in Northeastern Africa and ruled by the divine Pharaohs (5000 B.C. to 30 B.C.).

ARCHITECTURE: A style of construction used in the design and construction of buildings used by a civilization.

- LANGUAGE:** A means of communication using written symbols to express sounds and ideas.
- PHARAOHS:** All-powerful rulers of the Egyptian dynasties who were perceived as divine Gods.
- HIEROGLYPHICS:** Distinctive form of writing using sacred carvings and made up of highly stylized pictographs.
- MONOTHEISM:** Belief in one God such as the God of the Hebrews.
- PAPYRUS:** Writing material made by Egyptians, Romans and Greeks from tall water plants.
- THE PYRAMIDS:** Huge four-sided stone structures narrowing from a large square base to a point at the top and used as royal tombs by Egyptians.
- MUMMIFICATION:** Method of preserving important people's bodies--also some animals--in Egypt by wrapping and embalming, then placing them in ornate coffins or sarcophagi.
- POLYTHEISM:** Belief by Egyptians and other groups in many Gods.
- ART:** Any method of making or doing things that have form and beauty such as sculpture, painting, drawing, music and literature that expresses the culture of a society or civilization.
- MESOPOTAMIA:** The rich land between the Tigris and Euphrates Rivers in Southwestern Asia in ancient times.
- FERTILE CRESCENT:** Rich, fertile and densely inhabited semi-circle of land in ancient times stretching from the Persian Gulf, between the Tigris and Euphrates Rivers and through Modern day Israel, Jordan and Syria to the Sinai Peninsula. This was the location of many advanced ancient civilizations.
- SUMERIANS:** Earliest Mesopotamian River-Valley civilization between the Tigris and Euphrates Rivers to leave a written record. Organized around city-states, it existed from approximately 5000 B.C. to 300 B.C.

CUNEIFORM WRITING: Wedge-shaped, pictorial writing that became stylized over time and was impressed into soft clay tablets with a square-tipped reed and then baked into a brick. Each of the 300 or so signs represented a phonetic syllable when used by the Sumerians.

CITY-STATE: A state made up of an independent city and the territory nearby controlled by it.

BABYLON: Ancient Mesopotamian civilization that conquered the Sumerians and presented the world the famed Hammurabi Code.

HAMMURABI: Ruler of Babylon who wrote the Hammurabi Code.

HAMMURABI CODE OF CIVIL JUSTICE: Written list of laws from customs and received by Hammurabi from God; inspirations stating that laws should be just in response to the wishes of the divine.

HEBREWS: Ancient religious civilization begun by the Prophet Abraham in 2000 B.C. and lasting until 70 A.D. which occupied the eastern end of the Mediterranean Sea land area in the region of Palestine. They left a written record of their beliefs in the Old Testament of the Bible which stated the beliefs of their God, Yehweh. Hebrews began the modern day Judaism or Jewish religion.

EMPIRE: A group of states or territories under one sovereign power.

STATE: A body of people politically organized under one government within a definite territory.

SOVEREIGN: Ruler or government having supreme power or rank.

BIBLE: The collection of sacred writings of any religion.

INDUS RIVER VALLEY OR HARAPPA CIVILIZATION: River-valley civilization located in the Indus River valley of Pakistan on the Indian Sub-Continent that was an advanced, contemporary civilization with Mesopotamia and Egypt and used a pictographic script writing along with copper and bronze tools (3000 B.C. to 1500 B.C.). With its Capital at Mohenjo-Daro, the large empire began the basic beliefs of Hinduism emphasizing no warfare or weapons, a belief in contemplation and peace and the ritual bathing to cleanse the body and mind.

SHANG DYNASTY: First ancient Chinese civilization to leave written records as well as fine glazed pottery and an advanced bronze technology along with silk materials (approximately 1500 B.C. to 1000 B.C.).

KHMER: Civilization dominating Southeast Asia for 600 years and builder of the magnificent ancient city of Angkor Thom that had an estimated one million inhabitants making it one of Asia's greatest cities. The books of the Khmers were written on hides, palm leaves and paper and have disappeared except for pictographic, animated reliefs on temple walls. Khmer citizens followed the Hindu religion.

PICTOGRAPH: A picture representing an idea.

MAYAN CIVILIZATION: Advanced civilization in Central and Southern Mexico, Guatemala and Honduras that flourished from 400 B.C. to 1000 A.D. and exceeded all others in the area, prior to the European invasion, in hieroglyphic writing, sculpture, painting, mathematics, astronomy, and chronology. Organized around a city-state idea and centered in the Yucatan Peninsula, the citizens depended on maize (corn) as a staple crop.

HINDUISM: Basic religion of India characterized by contemplation, self-denial, yoga and a belief in many Gods.

CONTEMPLATION: Thinking about and studying intensely for long periods of time.

SOUTHEAST ASIA: Peninsula in Southeast Asia containing the modern day countries of Vietnam, Cambodia, Laos, Thailand, Malaysia and Burma.

STAPLE: The chief crop or commodity grown, made or sold in a particular culture.

CONCEPT: The history of the world's peoples and their experiences is alive, continuous and interrelated since humans change and make history each day while depending upon the past to explain the events, movements and institutions that exist today. Many present day events, movements and institutions are based on religious beliefs and the ideas and culture of ancient classical civilizations.

GLOSSARY

FELIGION: Belief in a super-human power or powers to be obeyed and worshipped as the creator and ruler of the universe or a belief in a code of conduct and ethics.

CLASSICAL CIVILIZATION: Cultural ideas from the ancient Chinese, Greeks and Roman civilizations, among others, including basic ideas of art, philosophy, religion, architecture, government, justice, etc., that are the basis of much of the world's culture today.

HELLENIC: Period in which Greek culture mixed with others and spread throughout much of Europe and Southwest Asia.

GREEK: Civilization centered around the Aegean Sea and the city of Athens from which sprouted innovative ideas in the arts, philosophy, government, architecture, science, etc., from 1600 B.C. to 31 B.C. and which established the basic principles of democracy.

DEMOCRACY: Type of government where the people either rule directly or through elected representatives.

AEGEAN SEA: Part of the Mediterranean Sea located south of Greece and Turkey and surrounding the Island of Crete.

ATHENS: Capital city of Ancient Greek culture and a leading city-state.

SPARTA: Aristocratic, militaristic city-state that was a chief enemy and rival of Athens.

MILITARISTIC: A quality of government where military organization and power is the major concern.

ARISTOCRACY: The upper class or ruling class of a society.

PHILOSOPHY: The study of knowledge, morality and the existence of humanity.

PARTHENON: The temple built to the Greek God Athena on top of the Acropolis and considered one of the most beautiful in the world.

ACROPOLIS: The fortified upper part of hill of the city of Athens.

ALEXANDER THE GREAT: A leader who united the Greek city-states, the Fertile Crescent, Persia, Egypt and Asia Minor into a great empire that allowed Greek ideas and culture to spread through all of his empire. His ideas of peace and unity in an empire influenced the Roman Empire leaders (336 to 323 B.C.).

ROMAN EMPIRE: Formed by Latin-speaking people about 1500 B.C. and named after two Gods, Romulus and Remus. It unified Italy, the Roman Legions then captured the Mediterranean area, most of Europe and North Africa while spreading its law, government, scientific knowledge and administrative ability throughout the area from 340 B.C. to 476 A.D..

PATRICIAN: Member of the ruling class of the Roman empire.

PLEBIAN: Member of the working class of Rome made up of farmers and city workers.

ROMAN LEGIONS: Ancient world's most effective fighting force.

JUSTINIAN LAW: First large scale attempt to codify all known Roman laws so they could be applied impartially and humanely. Two principles were that all persons are equal before the law and that accused persons are guaranteed basic rights.

SENATE: Hereditary government group that passed laws, approved appointments and controlled foreign affairs in ancient Rome.

CONSULS: Heads of state selected from the Patricians.

CHOU DYNASTY: Longest lasting dynasty in China from 1028 to 256 B.C. uniting northern China and beginning the feudal system of exchanging land for military aid.

VASSALS: Persons who hold land from a feudal lord and receive protection in return for service and loyalty.

FEUDALISM: A system in which the rulers (kings) exchanged land for military aid from their subjects or vassals.

HEREDITARY: Passing something on from one generation to another in the same family.

CONFUCIUS: Chinese philosopher during the Chou Dynasty who believed that Chinese society would be better if people followed a code of conduct and that morals be taught to all people. The three virtues he taught were: love, wisdom and courage. He believed a ruler received a mandate from heaven to rule if he was virtuous and good.

CHRISTIANITY: Religion based on the teaching of Jesus Christ and written down in the Bible.

JESUS CHRIST: Founder of Christianity who taught throughout the Palestine area and who eventually was crucified by the Romans.

CRUCIFIED: Executed by nailing to a wooden cross.

JUDAISM: Religion of the Jewish or Hebrew people characterized by a belief in one God (monotheism) and the adherence to this law as expressed in the Torah or scriptures.

MESSIAH: The expected religious savior or deliverer of a religion's followers.

MOSLEM: A believer in Islam.

MOHAMMED: Arabic founder and prophet of the Moslem religion (570 to 632 A.D.).

ISLAM: Religion inspired by Judaism and Christianity and written in the Koran, which was handed to Mohammed by Gabriel, an intermediary between Allah (God) and his messenger. Islam believes in the "Five Doctrines" and "Five Pillars of Faith" including prayer five times daily; alms giving; no idols, gambling, drinking or pork eating; and immortality in heaven for true followers.

KORAN: The holy book of Moslems that contains teachings of Mohammed.

PROPHET: A religious leader who is divinely inspired and speaks for God.

IMMORTALITY: The quality of enduring or lasting forever.

ARAB: One of the Semitic tribes that originated in the Arabian Peninsula area of Southwest Asia and that spread the belief of Islam.

REINCARNATION: The belief that the soul, upon death of the body, comes back to earth in another body or form.

CASTE SYSTEM: Hindu classes of people based on heredity and position in life.

KARMA: The Hindu connection between how one acts and the consequences of these actions.

BRAHMA: The impersonal Supreme Being of the Hindus and the source and goal of all people. One of the many Hindu Gods.

YOGA: A system of physical discipline used by Hindus to achieve mental control and well being.

VEDAS: Four collections of Hindu religious material containing prayers, rituals, liturgy, hymns, spells and charms of a popular nature.

NIRVANA: A Hindu state in which a person is united with his/her deepest God-self.

- BUDDHISM:** Religion closely associated with Hinduism which arose from the spiritual insights of Siddhartha Gauthama. Followers believe in the "Eightfold Path" and the "Four Sacred or Noble Truths" meaning that the way to happiness and peace is right thinking and living with many hours of thought and prayer.
- SIDHARTHA GAUTAMA:** The Awakened or Enlightened One or Buddha who lived from 563 to 486 B.C. and founded Buddhism.
- ASCETIC:** A person who leads a life of self-denial and contemplation for religious purposes.
- BODHISATTVA:** In Buddhism, one who is at the threshold of Nirvana but postpones his entry to help others in salvation.
- SALVATION:** A saving of the self or soul from sin and death.
- LAO TZU:** Chinese Philosopher of the Chou Dynasty who taught that human salvation lay in giving up society and retiring to a life of solitary contemplation.
- SHINTOSIM:** A religion of Japan, emphasizing ancestor worship and, formerly, the divinity of the emperor.

- CONCEPT:** The study of past human experiences helps to explain evolving social and cultural change illustrated by the disappearance of civilizations and cultures as their members fail in their attempts to solve problems that occur because of change.
- MIDDLE AGES:** The 900 year period between the demise of the Roman Empire and the beginning of modern civilization in the 1400's.
- MEDIEVAL:** The Middle Ages era when features of Classical Civilizations were blended with Germanic culture.

GLOSSARY

- GERMANIC KINGDOMS:** Tribes from the north of Europe such as the Franks, Angles and Saxons, Visigoths, etc., that were essentially uncivilized and barbaric and whose rulers generally failed to provide protection, insure justice and maintain order during the Middle Ages.
- BARBARIC:** Wild, crude and unrestrained.
- DARK AGES:** The first part of the Middle Ages when the only authorities were local noblemen who were quarrelsome and warlike. Roman culture was destroyed, the arts and sciences neglected and reading and writing forgotten as people struggled for survival.
- CHIVALRY:** A code of behavior encouraged by the Church whereby knights were expected to protect the weak and innocent and to be good Christians.
- BOURGEOISIE:** The social class in towns and cities made up of a middle class ambitious for wealth, social position and political power and who challenged the authority of the nobles in later Middle Ages (1000 to 1400 A.D.).
- BYZANTINE EMPIRE:** Eastern half of the Roman Empire headquartered in Constantinople that protected Classical Civilization and culture during the Middle Ages.
- MOSLEM EMPIRE:** At its high point, the Empire extended from India to Spain and included most of Northern Africa with its capital at Damascus or Bagdad as it spread the Moslem culture and religion. An advanced and flourishing civilization continued throughout the Middle Ages in education, mathematics, science, agriculture, industry, literature and architecture.
- LORD:** A land-holding aristocrat during the feudal period who was a vassal of the king.

CALIPH: The religious and military, as well as political, leader of the Moslem Empire.

ROYAL DOMAIN: The estate of the king in a kingdom.

KINGDOM: Land and empire controlled by the monarch or king.

MONARCH: A person who rules absolutely and receives this power through heredity in a royal family.

SERFS: The great masses of people during the Middle Ages who, in Europe, were poor, landless, at the mercy of lords, nobles and knights, and "bound to the soil."

CASTLE: Stone fortress of a lord or king that was easily defended.

MANOR: The nearly self-sufficient estate of a lord or noble during feudal times.

CRUSADES: The attempts by the Greek Orthodox Church and the Roman Catholic Church of Europe to drive out the Moslems and Turks from the Holy Land in Palestine in the 9th, 10th and 11th centuries.

MAGNA CARTA: King John, in 1215 in England, was compelled by Feudal lords to sign a document limiting royal power and giving basic rights to all citizens of England.

PARLIAMENT: First attempt in England to allow the middle classes to have law-making power as a representative group.

COMMON LAW: English legal practice of judges basing their decisions on similar cases tried previously.

RENAISSANCE: The period of rebirth or revival in Western Europe in which art, learning and literature began to be emphasized more (1300 to 1600 A.D.) upon the rediscovery of the Greco-Roman civilization and a renewed focusing of attention on worldly matters of a secular society. It began in Italy where it absorbed new ideas from the advanced Byzantine and Moslem Empires.

- SECULAR: Concern for non-religious matters.
- . HUMANISM: Writers of the Renaissance who were concerned with everyday human problems instead of religious matters, such as demonstrated by Sir Thomas More who wrote Utopia.
- VERNACULAR: Using the national language of countries instead of Latin of the Church among writers and educated people, This helped stimulate new ideas.
- REFORMATION: Religious revolt against the authority and doctrine of the Roman Catholic Church that began in 1517 and established many Protestant sects.
- PROTESTANT: Person who protested or objected to the rigid doctrine of the Roman Catholic or Eastern Orthodox Church which emphasized ritual and the supremacy of the Pope.
- MARTIN LUTHER: Originator of the Reformation in 1517 A.D. when he nailed his Ninety-Five Theses to the door of the Church at Wittenberg Germany objecting to the practices of the Church such as selling Indulgences to finance building St. Peter's Cathedral in Rome.
- POPE: Religious leader of the Roman Catholic Church who is the final authority on earth in Roman Catholic religious matters.
- NATIONALISM: Intense devotion and patriotism toward one's country.
- NATION STATE: People who share a common language, history and custom.
- INQUISITION: General tribunal set up to determine if people were heretics against the Roman Catholic Church.
- HERETIC: Non-Believer in a religion.
- INDULGENCE: In the Roman Catholic Church, a pardon or freeing from punishment for a sin; granted by the Church for a fee.
- COUNTER REFORMATION: Began by the Catholic Church in 1545 to stop the spread of Protestantism in Europe.

- CAPITALISM:** An economic system that began to flourish in the Renaissance period, which saw the land, factories and other means of production owned by private people who competed with each other to produce goods and services offered in the free market for a profit.
- REALISM:** An art form beginning in the Renaissance that pictured life as it really was.
- ANGLICAN CHURCH:** Parliament in England was persuaded by King Henry to establish the Anglican Church under the leadership of an English ruler.
- ABSOLUTISM:** System in which a ruler has absolute, unrestricted power.
- DIVINE RIGHT OF KINGS:** Belief that God gave royal family members the right or permission to rule as they saw fit.
- MACHIAVELLI:** Italian Renaissance writer who described how rulers use their divine right to accept the philosophy "The end justifies the means" and that rulers ignore standards of right and wrong.

- CONCEPTS:** Each human society and culture throughout the world has developed different customs, traditions, values and beliefs that it attempts to pass on to succeeding generations. This transmission becomes increasingly rapid in the modern industrialized world where communication is instantaneous and human needs similar, thus blurring distinctive differences among cultures and societies. Revolutionary new ideas based on new political ideologies spread rapidly to many different cultures and countries in the 17th, 18th, 19th and early 20th centuries uniting many peoples with common goals and governmental systems.

GLOSSARY

- IDEOLOGY:** A social or political philosophy or way of thinking of a group or country.
- DESPOT:** Autocrat or ruler with absolute power.

- TERRITORIAL EXPANSION:** The end of the age of Renaissance and Reformation saw the emergence of absolute monarchs and the expansion of the territory of the ruling monarchs because of the weakened power of the Church, the rise of the middle class who wanted central state authority and the awakening spirit of nationalism in the world.
- CZAR:** Title given to Russian rulers for 300 years prior to 1917.
- HOLY ROMAN EMPIRE:** The empire consisting largely of Germanic states ruled by the Hapsburg family for over 600 years until 1806.
- ENLIGHTENED DESPOT:** Monarch or absolute ruler who attempted to improve the condition of her/his subjects by advances in equality before the law, religious tolerance, better education and local self-government.
- COLONIAL EMPIRES:** Attempts by European powers and those in East Asia to acquire overseas possessions for increased trade, status and curiosity. France, Britain, Spain and Portugal captured huge possessions from the 1400's to the 1800's with Holland, Belgium, Germany, and Japan acquiring lesser assets.
- COMMERCIAL REVOLUTION:** Decisions of new nations in 15th to 16th century Europe to send explorers to the New World and eastern Asia to seek a Northwest Passage, precious minerals, to convert the natives to Christianity, and to start trading posts and settlements.
- NORTHWEST PASSAGE:** Sought after route through the New World that would provide easier access to the East Asian and Southern Asia areas.
- NEW WORLD:** North and South America as discovered in the 15th, 16th and 17th centuries.
- MERCANTILISM:** Policy of mother country that colonies existed for the economic benefit of the mother country and that colonies would provide raw materials for industries of the mother country.
- MOTHER COUNTRY:** Nation that controlled territory in another area for its own benefit.

PURITAN REVOLUTION: Oliver Cromwell in England led the Parliament, small landowners and Puritans in overthrowing the British monarch in 1649 and establishing England as a republic or Commonwealth. The King, Charles I, was tried and executed, thus reaffirming the belief that English kings rule in accordance with law, not by divine right.

JOHN LOCKE: English philosopher of the 17th century who wrote that people in a nation are guaranteed life, liberty and property and that people have a right to dissolve a government that doesn't follow a social compact with its people to protest their divine rights.

AMERICAN REVOLUTION: The new United States of America was born in 1776 when England's wealthiest colony in the New World defeated the British, with French help, and established a new democratic government. This revolution inspired revolutions in Latin America and France and changed British policy toward its colonies to allow for more self-government.

FRENCH REVOLUTION: Revolt by French people in 1789 to throw out the absolute monarch and establish a democratic government. The revolt was led by the bourgeoisie and peasants (97 percent of the population) against the nobles, clergy and king who owned most land, were exempt from taxes, and held the best positions in the government.

EASTILL: The hated prison of the Old Regime or monarchy which was attacked and destroyed in Paris by mobs who established the new government of France.

MONTESQUIEU: Anti-despot who urged that government be divided into three branches, the legislative, executive and judicial, with each checking the power of the other.

MILITARY DICTATORSHIP: Rule by a military leader through force and power of the armed forces.

NAPOLEON BONAPARTE: The "Little Corporal" who changed France from a republic into an empire after achieving power in a coup d'etat. Ruled France as Emperor from 1799 to 1815.

COUP D' 'ETAT: Swift overthrow of a government by force.

REPUBLIC: A government in which the officials and representatives who rule are elected by the people.

EMPEROR: A person who rules an empire.

EMPIRE: A group of states or territories under one sovereign power.

CONGRESS OF VIENNA: Peace Conference in which victorious nations of the Napoleonic Wars (Britain, Russia, Prussia and Austria) which restored the monarchy to France and carved up the countries of Europe to give winning countries new land in 1815.

METTERNICH SYSTEM: Named after the Chief Minister of Austria who believed in destroying French revolutionary ideas and returning to the Old Regime ideas of class distinction, absolute monarchy, and large colonial empires. Revolutions in the middle 1800's spread throughout Europe and Latin America and installed democratic revolutionary regimes, thus proving the Metternich System to be decadent.

AUTOCRACY: Dictatorship form of government in which one person has supreme power.

KAISER: German Emperor upon unification of the German States in 1871 that were controlled by Prussia. He had absolute authority with the armed forces, foreign policy and appointment to government positions.

INDUSTRIAL REVOLUTION: The changes beginning in the 18th century in manufacturing so that production by machine was less costly. The work location changed from the home to the factory. The revolution greatly changed the entire way of life of people from its beginning in Britain so that people moved to cities for employment. This revolution gradually spread throughout Europe and the civilized world.

- LAISSEZ-FAIRE:** Idea born in the industrial revolution of government non-interference in capitalism and private business. This system was abolished as working people forced laws designed to protect workers, consumers and small business people.
- SOCIALISM:** Government, as representative of the people, owns and operates the major means of production (farms, mines and factories) and distribution (transportation and retail stores). It can be achieved peacefully by votes. The government must be democratic and allow political liberty and economic justice. The government will control only the major industries.
- KARL MARX:** Founded modern Scientific Socialism with his books Communist Manifesto and Das Kapital in which he stated his theories of Marxism.
- MARXISM OR MARXIST SOCIALISM:** States that the class that possesses economic power controls the government and social institutions. Says history is a struggle between the "haves" and "have nots" and that Capitalism exploits the workers. Further states that Capitalism will destroy itself as Capitalists become too greedy and that there will be an eventual equalitarian or classless society where all are equal and the state will eventually wither away.
- COMMUNISM:** Introduced by left-wing socialists or Bolsheviks into Russia in 1917. It is a belief that this system can best be achieved by violent overthrow of the capitalist governments and economy and it believes in complete control of all proletariat thought and means of production and distribution.
- NIKOLAI LENIN:** Leader of the Bolsheviks in Russia who gained control after the overthrow of the Czar in 1917. Ruled until his death in 1924.
- PROLETARIAT:** The lowest class in economic and social status and made up of laborers and workers.

CONCEPTS:

- 1) Humans throughout the world view situations differently because of societal and cultural differences and the fact that historians have different theories and interpretations of history from the evidence and records available.
- 2) Undisputedly, the effects of historical events may influence the lives of great numbers of people in many parts of the world for long periods of time.
- 3) The nineteenth and twentieth centuries, up to the present, have seen the demise of colonialism, the rise of nationalism and very rapid technological, economic, social and governmental change.

GLOSSARY

- IMPERIALISM: Control by a powerful nation over a underdeveloped or weaker people or nation.
- COLONIALISM: A nation with an advance economy, strong government and great military strength controlling a less developed area for the strong nation's benefit.
- BRITISH COMMONWEALTH OF NATIONS: By 1920, Britain controlled one-fourth of the land area and population on earth. After 1931, Britain allowed former colonies to become free and independent nations equal in status to Britain, united by common allegiance to the Crown and voluntary membership in the Commonwealth.
- CROWN: Symbol of royal authority over a people, nation or area.
- SATELLITES: Smaller, weaker countries compelled by a larger, more powerful country to accept its leadership in domestic and foreign affairs such as the Soviet Union over the countries of Eastern Europe.
- AN-AFRICANISM: The problems, needs and goals common to all African countries and peoples, united by their common goals of ridding the continent of imperialism, control of each country's economy by native Africans and black majority rule in white minority dominated areas or countries.

- TRIBALISM:** Loyalty and devotion to one's tribe and tribal leaders rather than to the nation or state.
- ORGANIZATION OF AFRICAN UNITY:** Confederation of most of the independent African countries seeking African cooperation in foreign policy, economic, education and defense matters.
- ANCIENT AFRICAN CULTURES:** Highly advanced African Civilizations such as the Nok Culture, Ghana, Songhai, Mai and Absum empires that were found in Northern Black Africa during the years 300 B.C. to 1500 A.D. until the arrival of European explorers.
- ARAB NATIONALISM:** Awareness of common bonds; their Moslem religion, Arabic language, and great Arab civilizations of the Middle Ages caused the Arab countries of Africa and Southwest Asia to seek to free themselves from foreign domination.
- ARAB LEAGUE:** Formed in 1945, it seeks to unify Arab countries in world issues and to take economic sanctions against Israel.
- PLO:** The Palestine Liberation Organization that seeks a homeland for Palestinians.
- OPEC:** The Organization of Petroleum Exporting Countries attempts to unite the leading oil producing countries of the world on issues concerning oil exploration, development, production, sales and pricing as a foreign policy tool.
- ISRAEL:** Country created as a homeland for Jewish people from throughout the world. It was created by United Nations edict in 1947.
- OPEN-DOOR POLICY:** In 1899, the U.S. proposed this policy to preserve China's independence and territorial integrity under the Manchu Dynasty. Under this policy, all nations would have equal trade rights with China.

BOXER REBELLION: In 1900, native Chinese, upset with foreign domination in their affairs (France in South-East Asia and Southeastern China, Germany in the Shantung Peninsula, Russia in Manchuria and the Amur River area, Japan in Taiwan and Korea) sought to drive out all foreigners and restore China to isolation. The rebellion failed and China was forced to pay monetary indemnity.

INDEMNITY: Payment of a fee for damages and injury caused by a nation or society.

KUOMINTANG OR NATIONALIST PARTY: Under Sun Yat-Sen and Chiang Kai Shek, this nationalistic party sought to unify China and destroy the local warlord power. This was accomplished by 1928 after Russian Communist assistance was given in training its army.

WARLORD: Local or regional ruler in China who ruled with absolute authority.

CHINESE COMMUNISTS: Under Mao Tse-tung, the Chinese Communists were first driven from influence by the Kuomintang. They regrouped and eventually, in 1949, captured control of all of China from the Nationalists, except for Taiwan, to which Chiang Kai-Shek had fled.

TAIWAN: Location of the Nationalist Chinese under Chiang Kai-Shek after the communist victory in 1949.

SINO-JAPANESE CONFLICT: Japan seized Formosa, Korea, Manchuria and almost one-fourth of Eastern China from Manchu and Nationalist governments from 1895 to 1945. With Japan's defeat in 1945, all areas were returned to Chinese control.

SINO: Referring to Chinese.

OPENING OF JAPAN: Feudal Japan remained in relative isolation until 1853 when American Commodore Matthew C. Perry convinced Japan to open its ports for trade. European countries soon followed. Fearful of foreign domination and impressed by Western military might, Japan soon transformed the country from medieval, feudal state into a modern nation.

SHOGUN: Any of a line of military leaders in Japan during a period that ended in 1868.

JAPANESE IMPERIALISM: During a period of rapid industrialization Japan needed markets for its products and a colonial empire to gain major power status. It acquired possessions by defeating China and Russia in 1895 and 1905 respectively. It also joined the Allies in 1918 in their defeat of Germany. Japan attacked the Hawaiian Islands in WWII and captured other Pacific possessions of the U.S. Japan was defeated by the Allied powers in 1945 and forced to give up its possessions.

BRITISH EAST INDIA COMPANY: Private company by which Britain controlled India and the Sub-Continent.

CIVIL DISOBEDIENCE: Passive, peaceful protest against an alleged wrong. It was practiced by Mohandas K. Gandhi and Jawaharlal Nehru to protest British control in India until independence in 1947.

MOSLEM-HINDU VIOLENCE: After independence in 1947, the Indian Sub-Continent was split into Moslem and Hindu spheres of influence. East and West Pakistan become Moslem areas and India was a Hindu area.

BANGLADESH: East Pakistan defeated West Pakistan in 1971 with India assistance and became the independent country of Bangladesh.

INDO-CHINA: Southeast Asian mainland areas comprising the countries of Vietnam, Cambodia, Laos, Thailand, Burma, and Malaysia.

GENEVA CONFERENCE IN 1954: Attended by the major world powers, the settlement called for Laos and Cambodia to be neutral and independent, Vietnam to be divided at the 17th parallel into a communist North with its capital at Hanoi and a French-sponsored anti-communist South with its control in Saigon. There was to be a vote in 1956 for a single all-Vietnam government.

HO CHI MINH: Communist Moscow-trained leader of the Vietminh,--the North Vietnamese who opposed foreign control of Indo-China.

SOCIALIST REPUBLIC OF VIETNAM: Reunification of North and South Vietnam into one country by the Vietcong and North Vietnamese Communists who defeated the Western supported Thieu regime in 1975.

VIETCONG: Communist Vietnamese who helped North Vietnam gain control of all of South Vietnam.

KHMER ROUGE: Communist organization that took control of Cambodia from the Lon Nol regime in 1975.

PATHET LAO: Communist Laotians who took control of Laos in 1975.

WORLD WAR I: War between the Central Powers and Allied Powers. Many causes were: the assassination of Austrian Archduke Francis Ferdinand, heir to the throne of Austria-Hungary; nationalism desires of large countries to gain land; imperialism designs of France, Germany, Russia and Britain; the rise of militarism with huge armed forces and advanced weaponry; and, international anarchy with no international peace-keeping force to settle disputes.

HEIR: Next in line in a family to the hereditary throne.

ANARCHY: Complete lack of law and order.

BEALANCE OF POWER: An alliance of countries formed to maintain peace.

ALLIANCE: Organization of countries formed for military protection and support.

CENTRAL POWERS: In World War I, the countries of Germany, Austria-Hungary, Turkey and Bulgaria.

ALLIED POWERS: In World War I, the countries of France, Britain, Russia, Serbian and Belgium initially, and then Japan, Italy, the U.S. and 22 others.

INTERNATIONAL: Situation involving two or more countries.

PROCLAMATION OF NEUTRALITY: President Wilson urged the U.S. to be neutral in war in 1914, but with German attacks on U.S. vessels, he asked Congress for a war declaration in 1917.

ZIMMERMAN NOTE: Letter from German officials to Mexican officials suggesting Mexico enter the war against the U.S.

NEUTRALITY: Staying non-involved or non-aligned with any side in a conflict.

ALIGN: To side with one group in a conflict.

ISOLATIONISM: Policy to remain non-involved or non-aligned with any side in a conflict.

U-BOATS: German submarines that waged unrestricted attacks on surface vessels of many countries including the U.S.

TREATY OF VERSAILLES: The "Big Four" members of the victorious nations: David Lloyd George of Britain, Georges Clemenceau of France, Vittorio Orlando of Italy, and Woodrow Wilson of the U.S. met to provide a just peace and implement Wilson's Fourteen Points. The treaty gave large portions of Germany to France, Denmark, Belgium and Poland. All German colonies were seized; she was forced to be virtually unarmed; she was compelled to assume sole guilt for the war reparations for all damages and injury.

REPARATIONS: Compensation by a defeated nation for damages done in a war.

FOURTEEN POINTS: Conceived by President Wilson as a way to a just end of WWI and a way to end all wars. It called for establishment of a League of Nations, among other things.

LEAGUE OF NATIONS: An international organization open to all independent countries of the world and whose purpose was to prevent future wars. Its influence decreased when the U.S. refused to join.

JOSEPH STALIN: Rose to power in Communist Russia after the death of Nikolai Lenin in 1924 and became First Secretary of the Communist Party, and Premier in 1941.

PEACEFUL CO-EXISTENCE: Policy of Nikita Krushchev whereby Communism and Capitalism could exist side by side in peaceful economic competition.

- COLD WAR:** A war of words, political and economic systems, etc., to see which system is superior by looking at internal prosperity and accomplishments rather than military conflict.
- LEONID BRESHNEV:** Became leader of Russia after Krushchev was forced to step aside in 1964.
- KREMLIN:** A walled fortress in the center of Moscow that is the center of the Soviet government.
- COMMUNIST PARTY OF SOVIET UNION:** The legal political party in Russia. It is the leading and guiding force in Soviet society and the nucleus of the political system.
- FASCISM:** Organized by Benito Mussolini in Italy after WWI as a political movement favoring Italian nationalism and dictatorship and in opposition to democracy and communism. In 1922, it seized power in Italy and changed Italy into a totalitarian dictatorship until 1943, when Mussolini was overthrown.
- TOTALITARIAN:** Total, complete control by one person or group.
- BENITO MUSSOLINI:** Absolute dictator of Italy who ruled until 1943.
- WEIMAR REPUBLIC:** German people abolished the autocratic rule that had been established by Kaiser Wilhelm II and established this democratic republic with a two-house legislature and a Chancellor as the head of state.
- NAZI PARTY:** Led by Adolf Hitler, the National Socialist or Nazi party gained control of Germany in 1933 after promising to save Germany from Marxism. It advocated extreme nationalism, militarism and a dictatorship.
- SCAPEGOAT:** Use of a person or group as a source of blame for problems and mistakes to prevent looking at the real sources.
- DER FUHRER:** Leader: Adolph Hitler was the absolute supreme dictator of Nazi Germany until his death in 1945.
- ANTI-SEMITISM:** Feeling of hostility toward people of Jewish heritage.

GENOCIDE: Extermination of an entire people or culture.

MASTER RACE: Nazi belief in the intellectual, physical and biological superiority of the "Aryan race" of Germans over all others.

ROME-BERLIN-TOKYO AXIS: Military alliance of Japan, Italy and Germany; known as the Axis powers.

WORLD WAR II: Began when Hitler invaded Poland, and when England and France declared war. Italy, Germany and Japan fought against Britain, France and the U.S. along with many lesser powers.

BLITZKRIEG: The lightning-fast war fought by invading German forces.

BATTLE OF BRITAIN: During World War II the German Air Force attempted to soften Britain for invasion with a devastating air attack program, but the Royal Air Force prevailed.

D-DAY: On June 6, 1944 a combined American and British force stormed ashore on the continent of Europe in Normandy to begin the liberation of Europe from Nazi control.

HIROSHIMA AND NAGASAKI: Two Japanese cities that were leveled by atomic bombs dropped by American planes in WWII.

UNITED NATIONS: Formed in San Francisco in 1945 when 50 nations attended. Its goals are: to maintain international peace and friendship; to use collective action to keep the peace and; to foster international cooperation to solve international problems. The headquarters was built in New York City.

IRON CURTAIN: Phrase used by Winston Churchill to describe attempts by Communist countries of Eastern Europe and the Soviet Union to prevent Western ideas from entering by imposing severe restrictions on all people, publications and ideas entering or leaving these countries.

TRUMAN DOCTRINE: Economic and military aid program by the U.S. to help beleaguered countries after WWII repel internal and external attacks and chaos.

- THE MARSHALL PLAN:** Named after then U.S. Secretary of State George C. Marshall, the program offered economic aid to all European nations to enable them to recover from the destruction of WWII. It was also called the European Recovery Program.
- PEACE CORPS:** Program begun in 1961 in which American volunteers were sent to any country requesting technical assistance.
- COMMON MARKET:** Organization formed in 1952 as the European Steel and Coal Community; enlarged in 1957 to the European Economic Community; and expanded in 1977 to include a total of 10 countries which have dropped trade barriers among themselves.
- NATO:** The North Atlantic Treaty Organization of 15 nations was formed after WWII as a defensive military alliance against all enemies.
- THE RIO DEFENSE TREATY:** Signed between the U.S. and other Organization of American States Countries (OAS) of Latin America, it provided for common defense among the members.
- WARSAW PACT:** An alliance of Communist Eastern European countries and the Soviet Union for military assistance and protection as well as economic cooperation. It was formed in 1955 as a counterweight to NATO.
- NUREMBERG TRIALS:** Trials of Nazi leaders of WWII presided over by an international group of judges.
- WWII PEACE TREATY:** Germany was divided into four zones with each of the Big Four Powers (Russia, Britain, U.S. and France) governing one zone. Berlin was likewise split into four zones since it lay entirely within the Russian section. The other three allies were to be guaranteed access to Berlin by land and air.
- BERLIN WALL:** Built in 1971 around West Berlin by the Communist government of East Germany to halt the flight of skilled workers to West Germany.

KOREAN WAR: Korea was divided at the 38th Parallel in 1945 after WWII, with the North occupied by Russian troops and the South by the United States. In 1950, North Korean Communist troops invaded the South and were branded the aggressors by the U.N., which sent in forces from 15 nations. Under the leadership of General Douglas MacArthur, the Allied forces were successful in stabilizing the conflict around the 38th parallel.

NUCLEAR NON-PROLIFERATION TREATY: Signed by nations who agreed not to develop nuclear weapons. Forty nations signed the agreement which provided that Britain, the United States and The Soviet Union would come to the aid of any of the signing countries if any attacking country used nuclear weapons against them.

SPUTNIK I: Launched by the Soviet Union, it was the first satellite to be launched into space.

APOLLO PROGRAM: In 1969, the United States Apollo Program succeeded in landing men on the moon, the first time this event had ever happened.

COLORADO STATE BOARD OF EDUCATION

Donald D. Ament, Chairman
Fourth Congressional District
Iliff

J. David Huskin, Vice-Chairman
Sixth Congressional District
Englewood

Dorothy Gottlieb
First Congressional District
Denver

Dr. Richard Kraft
Second Congressional District
Boulder

Frank Ricotta
Third Congressional District
Pueblo

Dr. Tom Howerton
First Congressional District
Colorado Springs

Jeanne Werschke Howes
At-Large
Longmont